

SKUPŠČINSKO ZIVLJENJE

Prihranki pri republiških investicijskih kreditih za dovršitev hidroelektrarne Vuhred

Odbora za gospodarstvo Ljudske skupščine LRS sta odobrila predlog za spremembo in dopolnitev družbenega plana LRS

V četrtek sta se sestala odbora za gospodarstvo obeh zborov Ljudske skupščine LRS, da razpravljata o predlogu za spremembo in dopolnitev družbenega plana LRS za letošnje leto. V imenu Izvršnega sveta LRS je predlog v odboru Republiškega zbora utemeljeval podpredsednik Izvršnega sveta dr. Marijan Breclj, v odboru Zbora proizvajalcev pa član Izvršnega sveta Zoran Polič.

Slovenija mora do konca letošnjega leta na račun presežka dobička iz leta 1954 poravnati federaciji svoje obveznosti, hkrati pa zagotoviti sredstva za dograditev hidroelektrarne Vuhred v takem obsegu, da bo lahko začel obratovati prvi agregat. Za vse to pa trenutno ni na razpolago dovolj sredstev. Izvršni svet je pregledal stanje investicij, za katere so bili dovoljeni investicijski krediti v republiškem proračunu in družbenem planu za letošnje leto, in pri tem ugotovil, da bi se dal doseči pri investicijah iz republiškega proračuna prihranek okrog 200 milijonov din in pri investicijskih kreditih iz sklada za pomoč Primorski, Kočevski in Dolenjski okrog 160 milijonov, in sicer pri tistih objektih, ki jih do konca leta ne bo mogoče do-

vršiti do prvotno predvidene faze oziroma jih sploh še niso začeli graditi, ker se niso bili predloženi investicijski programi. Taki prihranki bi bili tudi v skladu z novo investicijsko politiko, ki predvideva samo gradnjo najnujnejših objektov.

V obeh odborih je bil predlog soglasno sprejet. Enako je bila sprejeta dopolnitev družbenega plana z novim poglavjem, ki se

nanaša na delitev dobička Železnicekega prevoznega podjetja v Ljubljani. To podjetje bo imelo letos verjetno nekaj manj kakor 400 milijonov din dobička; od tega mora oddati 85% v investicijski sklad skupnosti jugoslovanskih železnic, 46 milijonov pa bi moralo dati za razne obveznosti, tako da bi ostalo za enote podjetja komaj 13 milijonov, od tega pa polovica za zvišanje plač delavcev in uslužbenecov, kar bi predstavljalo komaj 0,25% celotnega plačnega sklada. Zato določa novo poglavje družbenega plana, da se občinam in okrajem ne prizna nobena udeležba na dohodkih železnicekega prevoznega podjetja v Ljubljani.

IZ ZVEZE TRGOVINSKIH ZBORNIC

Plačni sklad v podjetjih

ki se ukvarjajo s prometom s kmetijskimi pridelki, naj bi bil odvisen od prometa po količini

Beograd, 25. nov. (Tanjug). Upravni odbor Zveze trgovinskih zbornic je sprejel predlog, naj bi bil plačni sklad v podjetjih, ki se ukvarjajo s prometom s kmetijskimi pridelki, odvisen od prometa po količini. Ta predlog bi upošteval pri določitvi sistema razdelitve skupnega dohodka trgovinskih gospodarskih organizacij v družbenem planu za prihodnje leto. Predvidevajo, da bo ta sistem sprva veljal samo za najvažnejše kmetijske pridelke, od katerih je dejansko odvisna stabilnost trga. Za povečanje količin prodanih in kupljenih živilskih artiklov je predloženo tudi

dajanje premij, kakor v drugih gospodarskih panogah. Republiške trgovinske zbornice obravnavajo zdaj navodilo, s katerim naj bi uredili vprašanje spodbujanja količinskega prometa s kmetijskimi pridelki. Smisel tega predloga je v tem, da naj bi trgovinska podjetja gospodarsko zainteresirali, da bi določene pridelke kupovali in prodajali v čim večjih količinah. Z dosedanjim načinom razdelitve dohodkov so podjetja zainteresirana samo na tistih pridelkih, s prometom katerih lahko dosežejo največji dobiček. V zvezi trgovinskih zbornic sodijo, da bi s tem, da bi spravili plače v odvisnost od količine prodanih pridelkov, znatno izboljšali preskrbo naših trgov in prispevali k stabilizaciji cen.

Kar zadeva razdelitev skupnega dohodka v ostalih trgovinskih organizacijah, za zdaj zbornice še niso določile končnega stališča o tem vprašanju. O tem razpravljajo tudi v Zveznem zavodu za planiranje in odboru za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta, ko obravnavajo naš gospodarski sistem. Večina v zbor-

Danes zboruje v Mariboru nad 2000 prosvetnih delavcev iz vseh krajev Slovenije

Okrajni odbor zveze Svoboda in prosvetnih društev v Mariboru je v letošnjem prvem tednu kulture in prosvete predvidel tudi dan prosvetnih delavcev. V ta namen bo danes v dvorani Ljudske prosvete v Mariboru veliko slavnostno zborovanje, na katerem bo o pedagoškem delu Henrika Schreinerja govoril Gustav Ših, o vlogi prosvetnih delavcev pri ljudskoprosvetnem delu pa Miloš Ledinek. Ob tej priložnosti bodo izročili nagrade Zdrženju učiteljev Slovenije 18 zaslužnim učiteljem iz raznih krajev naše republike. Pred tem zborovanjem bodo prosvetni delavci položili vence pred spomenik tatev, potem pa se bodo udeležili odkritja spomenika slovenskemu političnemu in kulturnemu delavcu Antonu Tomšiču.

Letna konferenca Zveze študentov ljubljanske univerze

Včeraj se je začela v Ljubljani redna letna skupščina ZSJ ljubljanske univerze, ki so se je razen številnih predstavnikov študentskih združenj vseh fakultet in akademij udeležili tudi člani CK ZKS Boris Zihler, Janez Vipotnik in dr. Jože Potrč, sekretar CK LMS Tone Kropovek, rektor ljubljanske univerze prof. inž. Anton Kuhelj, prorektor dr. Franc Zwitter in zastopnik zagrebških študentov.

V organizacijsko-političnem poročilu je Univerzitetni odbor prikazal delo študentskih organizacij v minulem letu. V poročilu so se obširneje dotaknili vprašanj organizacijske udeležbe študentskih združenj, vloge študentov pri uveljavljanju družbenega upravljanja in vprašanje univerzitetnega študija. Na koncu poročila so prikazali uspehe študentskih organizacij v mednarodni dejavnosti ter kulturnem in športnem življenju.

Zatem je govoril o nalogah ZSJ v prihodnjem letu član univerzitetnega odbora ZSJ Marko Bulc.

VELIK USPEH RAZSTAVE RADIA IN TELEKOMUNIKACIJ

VISOKA RAVEN naše telekomunikacijske tehnike

Druga mednarodna razstava radia in telekomunikacij na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je že v prvih dneh pokazala izreden uspeh. Čeprav gre za razstavo visoko razvite tehnike, je zanimanje obiskovalcev, zlasti mladine, celovite, kakor je bilo pri drugih letošnjih razstavah. Nad 60 skupin delovnih kolektivov in šolske mladine je zadnje dni obiskalo razstavo, vsega pa je bilo doslej nad 17.000 obiskovalcev. Dejstvo, da se udeležuje razstave 10 držav s svojimi najnovejšimi proizvodi in aparaturami, omogoča dober pregled najnovejšega razvoja radijske in telekomunikacijske tehnike v Evropi. Razstava pomeni hkrati priznanje sistemu specialnih razstav, ki ga je prevzelo Gospodarsko razstavišče. Take razstave so zlasti za določena področja proizvodnje mnogo primernejše, kakor so splošni velesajmi, to pa zaradi tega, ker privabijo specialne razstave predvsem tisto publiko, ki se posebej zanima za zadevno področje proizvodne oziroma tehnike. To podarjajo tudi inozemski razstavljalci, ki obljubljajo, da se bodo prihodnje leto razstave udeležili še v večjem obsegu. Z organizacijo razstav v Ljubljani so zadovoljni in bi si želeli le več razstavnega prostora. Težji bo Gospodarsko razstavišče lahko ustreglo prihodnje leto, ko bo dovršena nova razstavnica dvorana. Pritožujejo se zgolj nad poslovanjem ljubljanske carinarnice, ki je preveč birokratsko. Za letošnjo razstavo bi Gospodarsko razstavišče lahko oddalo trikrat večjo površino, kakor jo je imelo na razpolago.

področju šibkega toka. Na teh konferencah so referirali tudi strokovnjaki iz Nemčije in Švedske, ki so se čudili visoki strokovni ravni naših tehnikov in inženirjev, ki delajo na področju radia in telekomunikacij. Dr. Viktor Fetzler, znan fizik evropskega slovesa, je podrguro predaval o filtrih v valovni tehniki, ki mu je sledila kar 8 ur trajajoča diskusija.

Razstava nam nudi lepo priložnost, primerjati stopnjo razvoja naše domače tehnike radia in telekomunikacij z inozemstvo. Industrija iz Zahodne Nemčije, ki je pripravila zlasti obsežno razstavo aparatov in naprav, je poslala v Ljubljano poleg treh komercialnih predstavnikov še šest visoko kvalificiranih inženirjev specializovanih za posamezna delna področja radijske in telekomunikacijske tehnike, ki interesom podrobno razlagajo delovanje razstavljenih aparatov. Ti strokovnjaki so izrazili presenečenje nad hitrim razvojem te tehnike v naši državi. Nekatere aparature, katere so razvili naši domači strokovnjaki, jim celo bolj ugajajo kakor lastne. Obiskali so tudi Institut za elektrovezve v Ljubljani, ki so mu stivali na razpolago svojo pomoč. Kakor Vzhodna Nemčija razstavlja vrsto novih izdelkov tudi Sovjetska zveza, Madžarska in Zvezna Nemčija. Za interese široke publike pa je posebno vpliven način razstavljanja posameznih naprav in aparatov v obravnavanju.

Razstava je vzbudila veliko zanimanje tudi pri naših političnih in gospodarskih voditeljih. Razen podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića in člana Zveznega izvršnega sveta Franca Leskoška so si razstavo ogledali tudi vsi člani Izvršnega sveta LRS.

SVET ZA KULTURO IN PROSVETO LRS JE OBRAVNAVAL

PROBLEMATIKO ŠOLSTVA IN ZNANSTVENIH INŠTITUTOV

Obravnava je tudi vprašanja knjižnic, arhivov, muzejev in spomeniškega varstva, imenoval je novo posebno komisijo za pošolsko izobraževanje ter razpravljala o predlogu proračuna za leto 1956

Ljubljana, 25. nov. — Dnevni red današnje seje Sveta za kulturo in prosveto LRS pod predsedstvom predsednika Sveta tov. Dolmeta Vogelnika je obsegal dve glavni točki, in sicer: poročila odborov Sveta in prejšnjega predloga proračuna za leto 1956. Delo odborov sveta, se prvi odbor za šolstvo, odbora za strokovno šolstvo, odbora za prosveto in umetnost in odbora za znanstvene institucije je bilo zelo plodno. Odbori so pregledali celotno problematiko svojih področij in jo na današnji seji iznesli v sveto. Tako je tov. Ravbar, predsednik komisije za šolstvo, nanizal preče probleme v našem šolstvu od nižje organiziranih osnovnih šol do gimnazij in učiteljske, kakor predšolske vzgoje otrok v otroških vrtcih. Dotaknil se je vprašanj učnih načrtov, novega šolskega koledarja, predmeta moralne vzgoje, mature, dijaških kuhinj in internatov. V imenu odbora je Sveto iznesel obširne realne konkretne predloge, o katerih bo moral Svet v bodoče razpravljati in odločati. Poročilo odbora za strokovno šolstvo se je omejilo na najvažnejše in najnujnejše probleme

našega strokovnega šolstva, ki so: zakonska ureditev ustanoviteljstva in s tem finansiranja strokovnih šol, zelo slab materialni položaj teh šol in še posebej nezaviden položaj splošnih kmetijskih šol. Odbor je predlagal, da se razpiše anketa o vseh strokovnih šolah in da se zberejo konkretni podatki o stanju šol in o njihovih kadrovskih in materialnih težavah. Problem ustanoviteljstva teh šol je toliko bolj pereč, ker je tesno povezan s skrbmi vzdrževanja šol, saj jih ustanovitelji po zakonskih predpisih ne morejo vzdrževati na legalen način. Od 173 strokovnih šol, kolikor jih imamo v Sloveniji, jih je velika večina (146) pod ljudskimi odbori, ki pa navadno nimajo dovolj sredstev za vzdrževanje. Tako velika večina strokovnih šol gostuje v tujih poslopih, primanjkuje jim učil in strokovnjakov, ki iz teh šol odhajajo zaradi slabih materialnih pogojev.

Zatem je poročal prof. Zvone Miklavž v imenu odbora za kulturo in umetnost, prof. Plešič pa v imenu odbora za znanstvene institucije. Slednji se je dotaknil vprašanj knjižnic, arhi-

vov, muzejev, spomeniškega varstva in zlasti vprašanja znanstvenih inštitutov samih. Govoril je o inštitutih, ki so samo formalno vezani na Svet za kulturo in prosveto, a bi bilo zanje boljše, da sodijo k univerzi ali akademiji. Druga stvar pa je vsebinska povezava inštitutov v Svetu za kulturo in prosveto zaradi koordinacije, zaradi horizontalne povezave inštitutov, ki niso pod istim vodstvom, kakor zlasti vertikalne n. pr. univerze s srednjimi šolami in obratno. V zvezi s poročili posameznih odborov Sveta je Svet imenoval novo posebno komisijo za pošolsko izobraževanje, ki naj izdelata program dela novega odbora Sveta za to ljudsko prosvetno dejavnost, če bo seveda ta odbor potreben. Članje nove komisije za ta težaven, neraziskan in pri nas nov problem pošolskega izobraževanja so tov. Selinger, tov. Albreht, prof. Gorčar, tov. Vrščaja in prof. Miklavž kot predsednik odbora za kulturo in umetnost.

V drugem delu seje so člani Sveta razpravljali o predlogu proračuna za leto 1956. Sekretar Sveta tov. Vlado Vodopivec je uvodoma dejal, da je predlog proračuna sestavljen z vidika smernice Sveta in z vidika dosedanjega črpanja sredstev. Poudaril je, da je to le pregled najnujnejših potreb in ne realen predlog, ker so upoštevana navodila o maksimalni štednji. Seveda bodo konkretne postavke za posamezne ustanove znane šele potem, ko bo znana celotna vsota, namenjena za potrebe Sveta za kulturo in prosveto. Diskusija, ki je sledila proračunskemu poročilu, je hkrati nakazala splošne probleme, ki naj jih prouče odbor Sveta in predlože Svetu v obravnavo na prihodnjih sejah. Tako so govorili v zvezi s proračunom o šolski inšpekciji, ki naj bi se odvojila od državne uprave, o posebnem šolstvu za defektno mladino, o predmetu telesne vzgoje itd. Največje postavke v predlogu proračuna so namenjene za založbe, film in štipendije. Te postavke bodo odbori Sveta pretresli, zlasti proporcije med temi postavkami in s primerjavo predlogov za eno in druge potrebe predložili svoje predloge Svetu na prihodnji seji, ki bo 10. decembra 1955.

REZULTATI VIII. NATEČAJA ZA POSOJILA IZ SPLOŠNEGA INVESTICIJSKEGA SKLADA

Kako bo razdeljenih 16 milijard dinarjev za investicije v kmetijstvu

Narodna banka FLRJ sporoča, da je bilo na VII. natečaju za posojila iz splošnega investicijskega sklada te dni odobrenih 8 milijard 860 milijonov din za investicije v kmetijstvu. Sedmega natečaja se je udeležilo 951 zainteresentov s skupnim zahtevkom nad 20 milijard din. Komisija v banki je najprej izločila tiste investitorje, ki nimajo predpisanih pogojev, naknadno pa je bilo izločenih še 188 prosilcev, ker niso nudili banki zadostnih jamstev, da bodo lahko iz predvidenih sredstev končali zamišljene objekte, oziroma da bodo iz donosa objektov lahko vrnila posojila. Posojila so bila odobrena skupaj 538 interesentom. Za posojila, namenjena melioracijam, je bila na natečaju določena mejna obrestna mera 2%, za posojila novim kmetijskim posevostim in zadrugam, ustanovljenim po 1. januarju 1953, in stariim kmetijskim posevostim, ki so lani in predlanskim dobila zemljišča, izločena po zakonu o kmetijskem zemljiškem skladu, je določena obrestna mera na 3%, za vse ostale interese pa na 3,5%. Največji znesek posojil, namreč 4 milijarde 240 milijonov, je odobren za melioracijske objekte, na-

daljnjih 2 milijardi 92 milijonov za večletne nasade (sadovnjake, vinograde in podobno), 1 milijarda 236 milijonov je odobrenih za razne gradbene objekte na posevstvih, 651 milijonov za objekte, namenjene shranjevanju in predelavi pridelkov, in 173 milijonov za nakup opreme. Odobrena posojila se bodo realizirala do leta 1960, za letos odobrena transa pa znaša 2 milijardi 817 milijonov. Razen omenjenih posojil je banka odobrila še posojila za mehanizacijo in delno graditev hidrosistema Donava—Tisa—Donava v znesku 2 milijard din z letošnjo transo 783 milijonov.

Neodvisno od tega sedmega natečaja bo banka letos odobraval kmetijskim posevostim in zadrugam posojila za nakup kmetijskih strojev in naprav, za rejo živine, pospeševanje proizvodnje, gradnje silosov in gnojščak ter individualnim kmetom za dolgotrajno nabavo strojev, medtem ko je kreditiranje nakupov plemenske živine začasno ustavljeno. Tako je predvideno, da bo izkoriščenih vseh 16 milijard din, kolikor je določeno za investicije v kmetijstvu v letošnjem zveznem družbenem planu.

OB TEDNU TISKA IN RADIA O naprednem izseljenskem tisku

V januarju prihodnjega leta bo preteklo 50 let, odkar je pričel izhajati v Chicagu ameriški socialistični list »Proletarec«, ki je dolhgi 46 let (doslej še noben slovenski socialistični list ni imel tako dolgega življenja) oral ledino za socialistične organizacije slovenskih izseljencev v Združenih državah. Čeprav »Proletarec« ne izhaja več (prenehal je izhajati leta 1952), je spomin nanj med ameriškiimi naprednimi rojaki še vedno živ in je še vedno čutiti sledove njegovega dela za socialistično misel med jugoslovanskimi izseljenci. Petindvajset let (do 1945) ga je zvesto spremljal tudi »Majski glas«, ki je izšel enkrat na leto, to je ob prazniku Prvega maja. Časniški tisk slovenskih izseljencev v ZDA je star že 64 let. Prvi njihov list je pričel izhajati 3. septembra 1891 — izdajati ga je pričel časnikiar Anton Murnik v Chicagu — in imenoval se je »Amerikanski Slovenec«. Prenehal je točno ob 55-letnici svojega izhajanja (1946). Drugi znani list je nekdanji dnevnik »Glas naroda«, ki je pričel izhajati leta 1893 ter izhaja zdaj dvakrat tedensko. Izdaja ga znana slovenska pesnica in novinarka Anna Praček-Krasna. Skupno je doslej izha-

jalo v ZDA kakih 85 slovenskih listov, medtem ko jih zdaj izhaja okrog 16.

Med temi listi je bilo precej nepomembnih listov in pa listov, ki so bili samo ponesrečeni poskusi, čeprav so izražali težnje izseljencev po tisku v slovenskem jeziku. Nekaj listov pa je, ki so pustili za seboj vidne sledove. Med naprednimi navajam poleg že navedenega »Proletarca« in »Majskega glasa« še »Glas svobode«, ki je od 1902—1928 zelo borbeno zastopal napredno in svobodomiselno smer; zatem socialistično usmerjeno revijo »Cankarjev glasnik« (1937—1943), ki ga je več let urejal Etbin Kristan in je v njem objavil mnogo ugodnikov in leposlovnih prispevkov; dalje liste »Slovenijo«, »Delavsko Slovenijo« in »Delavca«, ki so izhajali v Milwaukeeju in so drug za drugim od konca prve vojne dalje zastopali zelo levo delavsko smer, nekaj let pa so bili glasila komunistične stranke.

Zdaj je najpomembnejši in največji list ameriških Slovencev dnevnik »Prosveta«, ki izhaja v Chicagu že 48. leto. Izhaja kot tehnik (ob sredah), ko je glasilo Slovenske narodne podporne jednote ter je obvezno za vse člane (naklada 32.000 izvodov), ostale številke (skupno s tehnikom pet) pa kot dnevnik, ki ga je treba prosto naročiti (naklada 6000 izvodov). List je urejovan v socialističnem duhu in je to smer vrsta urednikov zvesto varovala (Jože Zavertnik, Ivan Molek, Anton Garden, Milan Medvešek, sedaj pa Frank Zaitz itd.). Drugi napredni dnevnik »Enakopravnost« izhaja že 40 let (od leta 1916) v Clevelandu ter je zlasti priljubljen med rojaki v Ohaju in v sosednjih državah. List izdaja Ameriško jugoslovanska tiskovna družba in izhaja petkrat tedensko. V »Enakopravnosti« izhaja tudi stran »Progressivnih Slovencev«, ki jo ureja Mary Ivanush, medtem ko je urednik »Enakopravnosti« Lojze Campa. — Newyorški »Glas na-

roda« je — kakor že navedeno — zdaj najstarejši še izhajajoči slovenski list, ki ima še vedno mnogo prijateljev. Večkrat bere mo poročila naročnikov, ki ga dobivajo že 40, celo 50 in več let oz. prihaja v eno družino že toliko časa. Iz seznama prostovoljnih podpiralcev lista je videti, da je A. P. Krasna storila prav, ko je pred dvema letoma preprečila njega zatov. Vsi ti listi zelo radi objavljajo gradivo o življenju in napredku nove Jugoslavije in so ji prijateljsko naklonjeni. Navajam še glasilo Ameriške bratske zveze v Denveru, Colo, polmesečnik »New Era«, ki izhaja v Clevelandu in je na sprednjih straneh tiskan v angleščini, znotraj pa je slovenski del pod starim imenom »Nova doba«. Izhaja že 32. leto. — Mladinsko glasilo SNPJ »The Voice of Youth« ima v glavnem gradivo v angleščini, ker je ta za mladino najbolj ujemna. Glasilo Slovenske ženske zveze v Clevelandu je mesečnik »Zarja«, gla-

silo Slovenske dobrodelne zveze v Clevelandu pa »Glas SDZ«, ki izhaja od 1939.

V Južni Ameriki — predvsem v Argentini — je doslej izhajalo kakih 15 slovenskih listov. Zdaj izhaja kot napredni list samo polmesečnik »Nova domovina« (La nueva patria), ki ga zdaj izdaja letos ustanovljena založba. Tudi ta list piše mnogo o stari domovini in pojasnjuje njen razvoj. — V Kanadi in Avstraliji zdaj ni slovenskega naprednega lista. V Franciji tudi ne, odkar je pred nekaj leti prenehal izhajati mesečnik »Bratstvo—Jedinstvo«, v Heerleheide (Limburg) v Holandiji izhaja ciklotirani slovenski mesečnik »Edinost«, glasilo istoimenskega prosvetnega društva. V Belgiji pa rešuje čast slovenskega tiska ciklotirani list »Slovenski glas Beneških Slovencev v Belgiji«. Izdaja ga sicer beneški duhovnik, vendar je napram novi Jugoslaviji objektivno.

Ta kratki oris kaže, da imajo tudi naši izseljenci v novih domovinah slovenski napredni tisk, ki jim je učitelj in pomočnik, hkrati pa tudi povezava med njimi in staro domovino. Cv. A. K.

Naročniki Ljudske pravice so zavarovani za primer nezgode

PRED BURNIM VOLILNIM LETOM V ZDA

Klobuki so začeli leteti v areno

Senator Kefauer ne skriva predsedniških ambicij — Seznam republikanskih favoritov

New York, novembra

V davnih dneh, ko so politične žalitve reševali še z dvoboji, so si nasprotniki drug drugemu vrgli v obraz rokavico in argumenti so se spopadli na konici mečev. Zdaj je dvoboj postal stvar minulosti celo pri najbolj strupenih spopadih, v katerih se kandidati med seboj obdolžujejo, da so nesposobni, skorumpirani in izdajalci.

Z novimi metodami politične bitke so rokavico izločili ne samo iz prometa, temveč tudi iz besednjaka. Zdaj je v Ameriki nov izraz — klobuk.

V politično areno ameriške predsedniške kampanje je prvi poletel klobuk Adlaja Steven-sona. Dejanski vodja demokratske stranke, njen kandidat proti Eisenhowerju 1952, je napovedal svojo ponovno kandidaturu za 1956.

Ce bo na drugi strani priljubljeni »Ike« klonil na čudežen način pred pritiskom strankinih funkcionarjev in januarja sporočil, da se bo boril za podaljšanje svojega dosedanjega mandata, je malo verjetno, da bo Stevenson naletel na hušo opozicijo med demokrati. Njegovi prijatelji ga bodo že tako podprli, nasprotniki v stranki pa mu bodo prepustili, da bo sam bil hud boj z brčkone najbolj priljubljenim predsednikom po F. D. Rooseveltu. V nasprotnem primeru pa bo demokratski kongres, na katerem bodo strankini delegati izbrali svoj prvo osebnost, podobno izločilnemu tekmovalcu med velikim številom tekmovalcev in »črnih konj«, kakor v političnem žargonu imenujejo presenetljive kandidate.

Senator Kefauer ne skriva svojih predsedniških ambicij. Guverner New Yorka Harriman, prav tako demokrat, jih bolj skriva. Kandidacijski kongres stranke pa bi spraval na plan še celo vrsto kandidatov za položaj v Beli hiši.

V republikanskem taboru bi umik Eisenhowerja iz javnega življenja vzbudil prav takšno krasanje. Seznam favoritov bi obsegal sedanjega predsednika Nixona, senatorja Knowlanda, guvernerja Knighta, senatorja Dirxena, morda celo McCarthyja, ki še vedno ni izgubil slepega poguma, da bije z glavbo od zid svoje nepopularnosti. Nesloga v opozicijski stranki bi našla tako ravnovesje v podobnem sporu med republikanskimi voditelji.

Toda po zakonu politične »poslene igre« bodo osebnosti, izvoljene na dveh kongresih za kandidate za predsednika in pod-

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o zrebanju srečk 83. kola (PLAN II)

Ki je bilo dne 25. novembra 1955 v Osijeku

Srečke, ki se končajo s spodaj označenimi številkami	so zadele dobitke dinarjev
950	2000
7639	10.000
859	5.000
97029	30.000
0639530	50.000
41	200
2621	500
0300921	50.000
0289031	100.000
0583971	500.000
0568541	50.000
0609681	50.000
872	3.000
22962	20.000
92202	30.000
017132	100.000
0604972	50.000
0666812	1.000.000
1116002	100.000
0287593	50.000
0084343	50.000
0603333	50.000
1141373	50.000
1146063	100.000
17774	20.000
0682084	50.000
0666724	50.000
1178694	100.000
7755	5.000
80623	30.000
91705	20.000
0225005	50.000
0421905	50.000
0742815	50.000
1165935	50.000
6	100
46	500
14776	20.000
34886	30.000
0279086	50.000
0684986	50.000
1052586	50.000
7	100
37	400
1357	5.100
2717	5.100
23977	30.100
38	1.000
0386728	100.000
0907308	50.000
9	100
219	5.100
9800	10.100
34309	20.100
0765339	50.100
1125029	300.100
1133349	700.100

Skupno je bilo izžrebanih 412.586 dobitkov in 4 premije v skupni vrednosti 80.400.000 dinarjev.

V zneskih za izplačilo so vezani dobitki, za sedeti. Dobitke izplačujejo samo po uradni žrebni listi in sicer: zastopniki Jugoslovanske loterije (do 50.000 dinarjev), Narodna banka FLRJ (od 3000 do 50.000 dinarjev), vse pošte (do 1000.000 dinarjev), Jugoslovanska loterija direktorja za LRS v Ljubljani (dobitke nad 50.000 dinarjev in vse premije). Naslednje zrebanje bo 18. decembra 1955 v Ušicih.

Največ anketirancev je postavilo na prvo mesto padec farmarskih cen. Drugo volilno vprašanje bi bili davčni privilegiji za bogatino, tretje pa — izročitev javnih virov energije v privatne roke. Dajanje prednosti velekapitalu, spopad med dolžnostmi in koristmi med funkcionarji, naraščanje življenjskih stroškov, neuspehi majhnih trgovcev, po-

predsednika ZDA, uživale v kampanji podporo svoje stranke in sedanje razburjenje v okviru strank bo ostalo samo epizoda glavnega in odločilnega spopada, do katerega bo prišlo novembra 1956. Ta pa se bo sukala, kar je razumljivo, bolj okrog problemov dežele, kakor okrog imen kandidatov.

Nixon in Eisenhower

OD ENA DO DESET

Preden odgovori na žalitev, pravi stara modrost, mora človek šteti do deset. Tako bo laže presodil, kaj mu je storiti.

Karikaturist Herblock je uporabil to resnico glede na rusko-ameriške odnose. Narišal je strika Sama iz njegovega sovjetskega partnerja, kako zaviranih rokavov in s krvjo podplutimi oči stoji nad svojimi razprtijami in šteje: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, ženevski duh...

Na domačem političnem prizorišču pa ni številke 10, ki bi jo vsaj od daleč lahko imenovali ženevski pomiriljivi duh. Nasprotno, pristihi hladne vojne lahko z zadovoljstvom ugotovijo, da jim je ostala vsaj ena priložnost za hladno vojno: ameriški notranji položaj. Za Američane in za svet je boljše, da tako tudi ostane. Zato v Ameriki šteje od 1 do 10 nima istega pomena, kakor v mednarodnih odnosih. To je pokazala tudi najnovejša anketa demokratskega nacionalnega odbora, v kateri so od opozicijskih aktivistov in vse tja do bivšega predsednika Trumana zahtevali, naj navedejo deset problemov, na podlagi katerih je treba uveljaviti predsedniško kampanjo.

litika republikanske stranke nasproti delavstvu, nezadovoljstvo stanje šol in naraščanje monopola so bili navedeni na nadaljnjih mestih od 4. do 10.

Republikanci so odgovorili samo s tremi točkami: njihova politika je prinesla mir, napredek in blaginjo deželi. Te tri magične besede so pomagale vladi, da se je rešila pričakovane katastrofe na lanskih novembrskih volitvah v kongres. Te besede bodo, upajo republikanski voditelji, prinesle zmago na prihodnjih volitvah 1956...

Na pragu je burno volilno leto. Prineslo bo kandidate in zmagovalce. Edino, kar je že zdaj odločeno, pa bo problem, ki čakajo na odgovor. Jasša Levi

EISENHOWERJEVA POSLANICA POSLOVNIM KROGOM

naj podpro vladno akcijo za razvoj trgovine s tujino

Washington, 25. nov. (Tanjug) V okviru široke razprave o problemih gospodarskih odnosov ZDA s tujino je konferenca predstavnikov Nacionalnega sveta za zunanjo trgovino, ki je bila pod pokroviteljstvom poslovnih krogov, pozvala vse dežele, ki žele dobiti ameriški privatni kapital, naj uveljavljajo realistično politiko. Le-ta bi bila v tem, da bi

zajamčili izvoz profita, ameriško privatno imovino pa zaščitili pred nacionalizacijo in drugimi oblikami omejitev. Hkrati so podprli stališče, da ne bodo sodelovali v skladu OZN za gospodarski razvoj zaostalih dežel, temveč samo v akcijah tehnične pomoči, katerih cilj je razviti javne službe drugih dežel.

Eisenhower je s posebno poslanico med konferenco pozval poslovne kroge, naj podpro vladno akcijo za razvoj trgovine s tujino, ker znaša vrednost uvoza 11 milijard oziroma 3 odstotke letnega bruto narodnega dohodka, izvoz pa 14 milijard ali nekaj več kot 4 odstotke. Pomolnik trgovskega ministra je pozval poslovne kroge, naj razširijo trgovino z latinskoameriški državami, kamor je že odšla vladna delegacija, da bi proučila možnosti v zvezi s tem. Vlada je že pripravila predlog o znižanju carin za tisoc tujih proizvodov, kar bo predlagala na podlagi recipročnosti prihodnje leto na mednarodni konferenci o trgovini.

Dr. Erhard v Rimu

Rim, 25. nov. (Tanjug). Sinoči je prispel v Rim zahodnonemški predstavnik za gospodarstvo dr. Erhard s svojim spremstvom. Na letališču sta ga sprejela italijanski minister za gospodarstvo Vannoni in minister Canzilli. Dr. Erhard je izjavil novinarjem, da sodi njegov obisk v okvir sodelovanja med evropskimi državami in da bodo izmenjava misli in sestanki, ki jih bo imel z italijanskimi državniki, obrodili koristne sadove.

Italijansko-japonski razgovori

Tokio, 25. nov. (AP). Italijanski zunanji minister Martino se je včeraj v Tokiu razgovarjal s predsednikom japonske vlade Hatojamo in zunanjim ministrom Sigemiejem. Japonski zunanji minister je obljubil, da bo brž ko mogoče uredil finančna vprašanja v zvezi z italijanskimi zahtevami za poravnavo nekaterih starih terjatev. Obe državi sta se sporazumeli, da bosta razširili medsebojno gospodarsko in kulturno sodelovanje. Ministra sta proučevala tudi vprašanje sprejetja Italije in Japonske v OZN.

Obsodba nekdanjih partizmov

Rim, 25. nov. (Tanjug). Sodišče v Genovi je včeraj obsodilo štiri nekdanje partizane, vsakega na 15 let ječe, dva partizana pa oprostilo. Bivše partizane je sodišče obtožilo, da so ponoči 16. maja 1945 ubili tri fašiste.

Zahteve Istikiala

Rabat, 25. nov. (AP). Maroška neodvisna stranka Istikial je danes zahtevala ukinitve pogodbe iz leta 1912, sklenjene v Fezu. S to pogodbo je Francija dobila nadzorstvo nad maroško zunanjo in notranjo politiko. Istikial je prav tako zahteval, naj sultan izgubi z novo ustavo zakonodajna pooblastila.

Abruzzi čakajo boljših dni

PISMO IZ ITALIJE

Reforme v zaostalih krajih — Upi: petrolej

(Od posebnega gopisnika Borbe)

Vtem ko je avtobus s hitrostjo kakih 70 km na uro drvel po asfaltni cesti, da bi pred nočjo prispeli v Rim, so potniki uživali lepote Apeninov in Abruzzov, majhne pokrajine, oddaljene le kakih 100 km od glavnega mesta Italije.

Pokrajina je revna. Gore so pokrite z redkimi gozdovi in grmičevjem, k plodnim dolinam pa pristejajo zemljo, pomešano s skalami. Kmetje tu težko živijo. Bližnja Rima in bogate pokrajine Lazio ni mnogo vplivala na zboljšanje življenja pastirjev z Apeninov. Nasprotno, kontrast je bolj poudarja revščino Abruzzov.

S TREBUHOM ZA KRUGHOM

Pokrajina je majhna: komaj kakih 15.000 kvadr. km meri, na njej pa živi okoli 2 milijona prebivalcev. V njenem največjem mestu Acquilla živi kakih 60.000 ljudi. Ljudje živijo večinoma po vaseh, kjer se ukvarjajo z živinorejo, povrtinarstvom in sadjarstvom. Toda kaj moreta kamen in prgišče plodne zemlje nuditi dvema milijonoma prebivalcem? Skoraj ničesar. Zato prebivalci Abruzzov gredo iskat delo drugam, pretežno v tujino. Ko si tam pridobijo nekaj imetja, se vrnejo v domači kraj.

V mestecu Rocca di Mezzo se je okoli našega avtobusa zbralo ducat mlajših kmetov, ki v mestecu niso mogli najti dela. Ko smo vprašali enega izmed njih, kako kaj žive, nam je odgovoril: »Tu preživimo samo prva in zadnja leta našega življenja. Sredino prebijemo kje drugod, iščoč dela. Mar ne veste, da se nas okoli 70 do 80% izseli drugam, v glavnem v Ameriko?«

VIR IZSELJENCEV

In res, če pogledate statistične podatke o izseljevanju iz Italije, vidite, da pripada doberšen del izseljencev ravno tej majhni pokrajini. Tudi siome vsi upi njegovega prebivalstva na obljubljenih reformah.

Po vojni so si prizadevali v Italiji izboljšati položaj zaostalih krajev. Uspehi niso bili pomembni. Na podlagi agrarne reforme so n. pr. v Italiji do julija letos razdelili skupno okoli 494.000 kvadr. kilometrov zemlje, ki so jo poprej meliorirali. Tako je dobilo okoli 95.000 družin nekaj zemlje in dela.

Acquilla, novembra

Vzporedno z agrarno reformo so v Italiji iz skladov tako imenovane Case del Mezzogiorno finansirali delo za izboljšanje zaostalih krajev. Od ustanovitve tega sklada do julija letos so v nekaterih pokrajinah zgradili lahko industrijo, razen tega nekaj novih železniških prog, cest itd.

Nedvomno je to ponekod ublažilo revščino. Toda mnogim to ni pomagalo, med drugim prebivalcem Abruzzov. Revščina je še vedno prevelika, da bi lahko rekli, da so večini zagotovili vse, kar je nujno potrebno za življenje.

NOVE PERSPEKTIVE PO ODKRITJU PETROLEJA

Vendarle se je tudi siromskim krajem kmalu nasmehnila sreča. Najprej so geološke raz-

iskave na Siciliji obrodile ne-pričakovane sadove kar zadeva rezerve nafte na tem otoku. Kaže, da so v Abruzzih našli še več nafte. Na več krajih so našli na bogate naftne vire, trdijo pa tudi, da kakovost te nafte zdaleč presega kakovost sicilske.

Od nafte pričakuje prebivalstvo Abruzzov mnogo. Ljudje se nadejajo, da bo konec njihovih tradicionalnih selstev v tujino. Želijo, da bi tudi srednje dobo svojega življenja preživeli v rodnem kraju. In še več: da njihovim otrokom ne bi bilo več treba skrbeti, kako bodo zaslužili svoj kos kruha.

M. Paskuč

Tunis član FAO

Rim, 25. nov. (AFP). Na današnji plenarni seji VIII. zasedanja je organizacija OZN za kmetijstvo in prehrano (FAO) sprejela Tunis za svojega člana. Na tajnih volitvah o sprejemu Tunisja je glasovalo 24 delegatov, proti 4, 26 pa se jih je vzdržalo od glasovanja.

DANES PO SVETU

Moč razlikovanja

Na tem našem svetu je zdaj še marsikaj, kar bi bilo treba razvijati, da bi dobili splošni mir in mednarodni odnosi boljše obliko od tiste v minulosti, pa tudi od sedanje. V tem oziru pa je ena izmed slabih točk moč razlikovanja. V nekem večjem delu sveta se zdi, kakor da je hladna vojna v tisku in med posameznimi diplomati otepla sposobnost razlikovanja in pravičnega vrednotenja pojavov. Razlagaljanja so spričo tega čisto omejena na majhne količine razlage dogodkov, pobud in ciljev z izrazi, kakor so na primer »neutralizacija«, »infiltracija«, »vojaška oporišča« in podobno, ki ponekod in včasih utegnejo biti deloma točni, a nikakor ne morejo pojasniti vsega, niti se najbolj bistvenih stvari in pojavov.

Ukinitve rasnega razlikovanja

Washington, 25. nov. (AP). Ameriška komisija za meddržavno trgovino je ukazala danes, da je treba ukiniti rasno razlikovanje na meddržavnih vlakih in potniških avtobusih. Komisija je tudi sklenila ukiniti rasno razlikovanje med potniki po javnih čakalnicah na meddržavnih progah.

Britansko-etioipski razgovori

Cilj razgovorov je preprečiti hude incidente med nomadskimi plemeni

Adis Abeba, 24. nov. (AFP). Na zahtevo britanske vlade se bodo v mestu Hararu takoj začeli britansko-etioipski razgovori o načinu uveljavljanja sporazuma med tema dvema deželama. Cilj teh razgovorov je preprečiti hude incidente, ki se že leto dni dogajajo na tem področju med nomadskimi plemeni britanskega protektorata Somalije in plemeni z etioipskega področja.

Na etioipski strani pravijo, da ti incidenti čisto povzročajo oborožene skupine, ki prihajajo z ozemlja britanskega protektorata v Somaliji in propagirajo ustanovitev velike Somalije, katere del bi bil tudi etioipski Oga-den in francosko-angiesko-italijanska Somalija. To gibanje podpira stranka »Mlada Somalija«, ki je v svojo dejavnost vzbudila močan odziv v arabskih deželah.

Z VSEH STRANI SVETA

VELIKA BRITANIJA POSKUSI Z ATOMSKIM OROZJEM

London, 25. nov. (Tanjug). Velika Britanija bo aprila prihodnje leto opravila na otokih Monte Belo v Avstraliji tretjo serijo poskusov z atomskim orožjem. Kasneje bo Velika Britanija izvedla še četrto serijo poskusov z atomskim orožjem na tleh, ki jih sedaj pripravljajo v Srednji Avstraliji.

ZAHODNA NEMCIJA IZJAVA KONSTRUKTORJA DORNIERA

Düsseldorf, 25. nov. (Reuter). Konstruktor nemških vojnih letal prof. Clausius Dornier je izjavil novinarjem, da bo Zahodna Nemčija potrebovala najmanj tri leta, da bo lahko izdelovala sodobna vojaška reaktivna letala. Njegova tovarna bo že čez leto dni začela izdelovati letala Dornier-27.

Nekdanji generalni direktor družbe »Junkers« je na isti tiskovni konferenci zahteval, naj da zahodnonemška vlada družbam za izdelavo letal kredite, ki jih bodo uporabili za nabavo sodobnih strojev in modernizacijo tovarna v letalski industriji. Vlada je baje že dala podobne kredite za obnovo in modernizacijo brodarstva in jeklarske industrije.

NORVEŠKA STAVKA DELAVCEV IN USLUŽBENCEV

Oslo, 25. nov. (AFP). Na Norveškem je začelo stavkati 10.000 prometnih delavcev in uslužbencev, ki zahtevajo zvišanje mezd. Med njimi je tudi 4000 pristanških delavcev. Minister za delo Ulrik Olsson je

Razvoj političnih razmer v Siamu je zaskrbel nekatere časnike na Zahodu, ki določeni težnjavi v tej deželi pripisujejo značaj ssubverzivne komunistične dejavnosti.

Za kaj pa pravzaprav gre? V Siamu so niški vladni funkcionarji in javnost začeli izražati simpatije do neviralističnih pozicij Indije, Burme in Indonezije, se pravi nasproti deželam, ki so, kakor vemo, znanj nasproti deželam, ki so do določene mere nejasno, kar je začela živahno trgovati s Kitajsko, katere sceneno potrošno blago je preplavilo prodajalne Bangkoka, ker je dovoljen izvoz kitajskih knjig z umetniškimi reprodukcijami (sv. katerih komunizem sicer ni omenjen), ker siamski ministri predsednik sodi, da bi bilo treba Peking, ko bo dobil mesto v OZN priznati, ker je napovedal bandunski sestank pustil svedove na siamski zunanji politiki itd.

Ne bi pa mogli reči, kakor se mi zdi, da je nekaj nenaravnega, če se položaj neodvisnih azijskih dežel bedalje bolj uveljavlja na tej celini in če postaja bedalje privlačnejši zdej — ko je neposredna vojna nevarnost minila. Prav tako ni nenaravno razvijanje trgovinske izmenjave med sosedni, pa tudi to ne, da en član mednarodne organizacije pripozna drugega, ko tudi ta pride vanjo.

Ne bi mogli reči, da je v tem kaj nenaravnega, toda nekateri časniki, glejte, vse to spravljajo v zvezo s kitajsko ofenzivno neviralizacijo in s povečano ssubverzivno infiltracijo, kar je ravno izrazit primer slabe sposobnosti za razlikovanje.

Sovjetski konzulat v Port Saidu

Port Said, 25. nov. (AFP). SZ bo po sporazumu z egipčevsko vlado vzpostavila v Port Saidu konzulat, ki naj bi se zavzemal za sovjetske koristi na področju Sueskega prekopa. Razen generalnega konzulata v Kairu, ki je v sklopu veleposlaništva, bo to edini sovjetski konzulat v Egiptu.

DVA NOVA RUSILCA

Tokio, 25. nov. (AFP). ZDA so dobavile Japonski dva rusilca, teška po 1500 ton. Rusilca sta pripelula v pristanišče Jokosuka. Na vsakem izmed njih je 330 japonskih mornarjev, ki so se izurili v ZDA.

Razen večjega števila manjših ladij ima japonska mornarica sedaj skupno štiri rusilce.

Prvi častniki zahodnonemške vojske

Zapostavljeni problemi

O nekaterih vprašanih jeseniške trgovine, obrti in gostinstva

Jesenice so imele pred vojno okrog 8000 prebivalcev, zdaj pa živi v občini nekaj nad 25.000 ljudi. Izredno povečanje števila prebivalstva ne gre samo na račun povečanja občinskega področja, ampak se je to število povečalo tudi zaradi naravnega prirastka ter priseljevanja delavcev in uslužbencev. Samo v železarni je zaposlenih 2 do 3000 delavcev več kakor prej. K temu je prišle tudi številne delavce in uslužbence v nekaterih novih podjetjih (na primer v gradbeni stroki) in njihove sorojce. Spričo tako povečanega števila prebivalstva ima jeseniško mesto seveda tudi neprimerno večje naloge glede komunalne ureditve, stanovanj, trgovske mreže, obrti, gostinstva in še drugih področij, ki vplivajo na življenje v takem industrijskem središču. Toda zaradi objektivnih pogojev (enostanskost našega razvoja, ki je zaradi objektivne nujnosti dajala poudarek predvsem na razvoj težke industrije itd.), pa tudi zaradi nekaterih pomanjkljivosti subjektivne narave so te panoge še nezadostno razvite in zaostajajo za potrebami. Oglejmo si jeseniško trgovino, obrt in gostinstvo.

Po lanskim reorganizacijam trgovske mreže je nastalo na jesenicah več samostojnih trgovskih podjetij in trgovin, kot jih je bilo prej. Enoletna praksa je pokazala, da po reorganizaciji lahko vsa podjetja rentabilno poslujejo. Reorganizacija je povečala prizadevanje trgovskega osebja za boljše poslovanje. Pač pa se, predvsem zaradi objektivnih ekonomskih pogojev (ker nekaterega blaga še ni dovolj), še ni pomembneje razvila zdrava konkurenca.

Jesenice potrebujejo letno samo glavnih živil okrog 4000 ton. Večino teh količin, ki jim je treba priskrbeti, dokaj industrijskega blaga, je treba pripeljati iz drugih okrajev oziroma republik. Po podatkih iz poročila Trgovinske zbornice za bivši radovljiški okraj je bilo treba od lani prodanih količin v okraju pripeljati od drugod 90,7% sadja, 82,2% zelenjave, 48% krompirja, 98,5% jaje itd. Letos so od drugod pripeljane količine te vrste živil nekoliko manjše, ker je trgovska mreža spričo ugodne kmetijske letine nabavila več blaga v bližnjih krajih, vendar je bilo kljub temu večina nekaterih kmetijskih pridelkov še vedno dobaviti od drugod.

Nedavni posvet o preskrbi industrijskih središč na Gorenjskem je n. pr. že dal napotke, naj bi prihodnje leto začeli graditi v Kranju in na Jesenicah skladišča za kmetijske pridelke, naj bi uredili tržnice, oskrbeli trgovino z boljimi prevoznimi sredstvi in podobno. Po sedanjih načrtih naj bi v prihodnjih petih letih

investirali v trgovino na Gorenjskem okrog 780 milijonov din (letos bo v te namene porabljeno predvidoma 96 milijonov dinarjev). Sredstva za te investicije, ki bi usposobile trgovino v kranjskem okraju za boljše poslovanje, naj bi se stekala iz lastnih sredstev podjetij in iz posojil.

Kontrole nad poslovanjem podjetij je premalo

Vseh pomanjkljivosti v jeseniški trgovini, obrti in gostinstvu pa ni moč opravičevati samo z objektivnimi vzroki. V jeseniški občini je šlo v zadnjih letih v likvidacijo več trgovskih, obrtnih in gostinskih podjetij. Spričo tega, da teh podjetij na Jesenicah ni preveč, marveč prej premalo, ni moč opravičiti vseh teh likvidacij s tem, da ta podjetja niso imela pogojev za gospodarski razvoj in obstoj. V večini primerov je podjetje propadlo zaradi malomarnega, brezvestnega poslovanja ali gospodarskega kriminala osebja. V nekaterih primerih so družbene organizacije ali posamezni funkcionarji pravočasno opozorjali ljudski odbor na škodljive pojave v podjetjih, tako da ni bilo moč z nekoliko več odločnosti in prizadevnosti pristojnih organov zajeti škodljivost v podjetjih že pri njegovih prvih vidnih pojavih, kar pa se večkrat ni pravočasno zgodilo. Škodljivost se je razrasla in pripeljala nekatera podjetja do propada, v likvidacije. Te likvidacije oziroma ozdravitve podjetij so na Jesenicah stale že dokaj milijonov. Če bi vsa sredstva, ki so šla v ta namen, potrabili za razvoj trgovine, obrti in gostinstva, bi bil to že kar čeden prispevek. V nekaterih primerih so pristojni organi nekoliko prenašljivo sklepali o posojilih takemu podjetju, ali o likvidaciji podjetja, ne da bi dovolj raziskali dejanske vzroke in krivce ostro stopili na prste. V bodoče bo moral občinski ljudski odbor ravnati v takih primerih bolj previdno, treba bo več kontrole, boj bo treba prisluniti

tudi na opozorila družbene kritike.

Ze letošnji družbeni plan je usmerjal ljudske odbore na izdatnejšo pozornost razvoju obrti. Od deleža dobička iz obrti, ki ga je zvezni družbeni plan prepustil ljudskim odborom za ustanavljanje novih obrtnih delavnic in povečanje zmogljivosti obstoječih obrtnih podjetij, bi se po družbenem planu nabralo v jeseniški občini okrog 10.700.000 din. Ker pa železarna, ki daje občini večino dohodkov, ne izpolnjuje plana (zaradi slabe kvalitete rude in tudi drugih vzrokov), grede ta sredstva za druge potrebe, kot so bila namenjena. To kaže na potrebo po trdnem zakoličenju namembnosti takšnih fondov v prihodnje, da bodo sredstva uporabljena res samo v namene, za katere so določena.

Od dobička po odbitku zveznega davka ostane obrtnim podjetjem v jeseniški občini letos 32%, v blejski občini 45%, v radovljiški občini pa 55%, kar kaže odnos posameznih občin do obrtništva.

V nekaterih drugih občinah (n. pr. v radovljiški) skušajo razvijati socialistično obrt tudi na ta način, da bi pomagala ustanovljati obrtne delavnice industrijska podjetja, ki bi dala v ta namen nekatere stroje, ki jih morda zdaj ne izkoriščajo dovolj, in pa strokovne delavce. Takšno pobudo bi kazalo povzeti tudi na Jesenicah. Po nekaterih sodbah bi se n. pr. ob Železarni lahko razvila obrt, ki bi uporabljala kot surovino odpadni material iz tovarne in podobno.

Pomanjkljiva tehnična oprema trgovine

Pri tem ima jeseniška trgovina hude težave zaradi svoje slabe tehnične opreme. To je sicer splošen problem naše trgovine, vendar je na Jesenicah bržkone še dokaj resnejši, kakor v nekaterih drugih industrijskih krajih. Lanska reorganizacija trgovine na Jesenicah je to vprašanje še nekoliko zaostrila.

Večino blaga si dobavljajo jeseniška trgovska podjetja po železnici. Ta prevoz pa je zlasti za nekatere vrste živil večkrat prepočasen, zaradi česar se blago kdaj pa kdaj na voznih pokvari. Razen tega trgovska podjetja na Jesenicah ne morejo prejemati večjih vagonskih pošiljk blaga, ker nimajo ustreznih skladišč. Sedanja provizorična ne ustrezajo niti glede zmogljivosti (saj skoraj večinoma služijo le za dnevni promet) niti glede sanitarnih naprav. To nujno vpliva na kvaliteto in ceno blaga (kalo zaradi nepotrebnih prevozov in prekladanja). Zlasti v zimskem času nastane večkrat nevarnost, da ne bi prišlo do vrzeli v preskrbi z nekaterimi vrstami blaga, kar seveda spet vpliva na ceno. Tembolj zato nastaja potreba po hitrejših prevoznih sredstvih, ki pa jih jeseniška trgovina nima. Izmed vseh detajlističnih trgovskih podjetij eno samo premore kamion. Podjetje Avtoservis, ki naj bi posredovalo prevoze, pa ima tri obrabljene tovorne avtomobile, ki so že več ali manj zgolj staro železo. Na pomoč morajo pri tem priti, seveda za drag denar, privatni prevozniki.

Razen bolj urejene tržnice (ki je zdaj le provizorična), skladišč in prevoznih sredstev manjkajo na Jesenicah tudi lokali, ker je bilo med vojno porušeni dokaj poslopij. Kadar gre za to, kdo naj dobi kak izpraznjen lokal, običajno potegne kratko trgovina. Lastniki lokalov raje odajajo lokale tistim, ki v poslojpe lahko več investirajo, medtem ko trgovska podjetja, zlasti manjša, običajno nimajo zadostnih investicijskih sredstev. Tako ravnajo tudi mnogi hišni

Ali na Jesenicah res ni potrebno trgovsko podjetje za sadja in zelenjavo?

Na Jesenicah še ni dovolj trgovin. V nekaterih stroških ni nobenega podjetja. Tako je v trgovini s sadjem in zelenjavo. Sadje in zelenjavo prodajajo trgovska podjetja z živili, blago pa jim pošilja kranjsko podjetje. Na Jesenicah je slišati mnenja, da se ne splača imeti v občini posebnega trgovskega podjetja za sadje in zelenjavo, češ da ne bi moglo rentabilno poslovati, ker je jeseniški potrošnik nava-

jen na drugačno strukturo prehrane in kupuje sadje in zelenjavo le v minimalnih količinah. Drugače pa govori o tej zadevi tale podatek: samo sindikat v Železarni je letos sam nabavil 74 ton sadja za svoje članstvo, ker sadja ni bilo dovolj na razpolago na jeseniškem trgu in v trgovinah. Razen potreb jeseniškega prebivalstva pa je treba imeti pred očmi tudi to, da je sadna trgovina potrebna na Jesenicah tudi zaradi turizma.

Tudi trgovska podjetja bi lahko prispevala nekaj več investicijskih sredstev

Jeseniška trgovina je slabo tehnično opremljena, ker ima na razpolago premalo investicijskih sredstev. Toda nekatera trgovska podjetja bi si vsaj deloma lahko pomagala z lastnimi sredstvi, če bi imela nekoliko več razumevanja za potrebe občinske skupnosti. Nerealne postavke v letošnjem družbenem planu blivšega radovljiškega okraja glede višine prometa v trgovini so omogočile skoraj vsem jeseniškim trgovskim podjetjem, da so v prvih devetih mesecih letošnjega leta lahko izplačevala pretirano visoke presežne plače. Te presežne plače znašajo, v celoti vzeto, 75% osnovnih plač. K temu je pripomogel dvig prometa, ki pa ni takaka posebna zasluga trgovskega osebja, temveč je predvsem posledica višjih cen nekaterih vrst blaga (moke, masti itd.). Zato bi se stabilna socialistična morale upravičeno pričakovale, da bodo trgovska podjetja vsaj z delom teh presežkov povečala svoje investicijske sklade in tako prispevala k nakupu kamionov in druge opreme, kar pa se ni zgodilo. Tri jeseniška trgovska podjetja so hkrati, ko so se pripravljala na razdelitev presežnih plač, zaprosila ljudski odbor za investicijski kredit, ki sta ga dve podjetji tudi prejeli.

reševanja tega problema. Seveda pa naj v te družbene organe pridejo ljudje, ki bodo imeli razumevanje tako za potrebe potrošnikov kot tudi trgovine, ki bodo sposobni preprečevati nepravilne težnje v trgovini, ki pa bodo hkrati seznanjali ljudski odbor in potrošnike tudi s težavami trgovine in trgovini pomagali, da bo te težave lažje prebrodila.

Miro Zakrajšek

Zlasti socialističnih obrtnih obratov je premalo

Sibka je tudi jeseniška obrt. Na področju občine je 21 obrtnih obratov družbenega sektorja, v katerem deluje vsega skupaj 15 obrtnih strok (pri tem ni všeta obrtna dejavnost pri kmetijskih združenjih, ker nimam pri roki podatkov, vendar ti podatki bržkone ne bi prikazali problema v bistveno drugačni luči). V privatnem sektorju je 190 obrtnih obratov. Na enega delavca v obrtništvu odpade v LR Sloveniji povprečno 33, na Jesenicah pa 44 prebivalcev. Dokaj obrti v jeseniški občini sploh ni. Razumljivo je, da morajo potrošniki pri takih razmerah drago pla-

čevati obrtniške storitve. Nekatera obrtna podjetja socialističnega sektorja letos nekoliko bolje poslujejo kot prejšnja leta, posamezna podjetja pa so v dokajšnjih težavah. Prevozno podjetje Avtoservis skuša podaljšati življenjsko dobo svojih treh tovornih avtomobilov z dragimi popravili. Obrtna delavnica Radioservis si mora nekatera obrtna sredstva izposojati. Skratka: osnovno vprašanje jeseniške obrti je potreba po izpolnitvi osnovnih sredstev v nekaterih obrtnih obratih in ustanavljanje novih obrtnih obratov socialističnega sektorja.

V gostinstvu pogrešajo več sposobnejšega osebja

Gostinska podjetja imajo osnovne pogoje za svoj napredek spričo dejstva, da njihove kapacitete ne zadostajo in da gostinstvo na Jesenicah ni odvisno od sezone ali vremena, ker je v tem industrijskem središču skozi vse leto stalen enakomeren promet. Res pa je, da nekatera gostinska podjetja niso v takem stanju, ki bi ustrezalo naraščajočim potrebam. Nekateri gostinski obrati imajo neprimerno prosiore (n. pr. hotel »Razor« v Kranjski gori), ki zahtevajo dokajšnja sredstva za popravila in vzdrževanje. V nekaterih go-

stinskih obratih so tujske sobe spričo stanovanjske stiske zasedene po stalnih stanovalcih (v »Korotanu« na Jesenicah, v »Zeleniki« v Zirovnici). Predvsem pa skoraj v vseh gostinskih podjetjih, razen nekaj častnih izjem (n. pr. »Triglav« na Jesenicah, ki kljub slabim prostorom, toda pod dobrim vodstvom dobro posluje) primanjkuje strokovno dovolj usposobljenega gostinskega zlasti strežnega osebja. Zaradi tega so pogosti pojavi slabega poslovanja, deficitov in tudi gospodarskega kriminala.

Novo mesto za Dan republike

V ponedeljek zvečer bo v Novem mestu ob 19. balcadi skozi mesto, ki jo organizirajo sindikalne organizacije in mestni odbor Socialistične zveze, sodelovala pa bo godba na pihalno novomeške garnizije JLA. Ob osmih zvečer bo v dvorani Doma ljudske pravnote slavostna akademija, na kateri bosta sodelovala vojski in društveni orkester, pevski zbor KD Dušan Jerab, pevski zbor gimnazije in recitatorji.

V torek zjutraj bo igrala budnico mestna godba, ob pol 19 pa bo na Glavnem trgu odkrita spominska ploča na Obilovki hiši, v kateri je bila leta 1941 in 1942 ileglna tehnika OF in stanovanje okrožnega sekretarja KPS. Po odkritju plošče bo v I. nadstropju obnovljene stare gimnazije odprta razstava dolenskega periodičnega tiska, ki jo pripravljata Studijska knjižnica »Mirna Jarca« in uredništvo Dolenskega lista.

Številni delovni kolektivi pripravljajo interne priredbe, na katerih bodo presielali desetletno delo, svoje uspehe in postavili nove delovne sklepe.

Osnovni vzroki za to, da jeseniška trgovina, obrt in gostinstvo ne ustrezajo vsem potrebam, so v tem, da se je število jeseniškega prebivalstva naglo povečalo, medtem ko trgovina, obrt in gostinstvo in še nekatera področja niso mogla ustrezno napredovati. Občina ni imela dovolj sredstev, da bi tem gospodarskim področjem dovolj pomagala. Spričo objektivne nujnosti smo doslej posvečali prvenstveno pozornost razvoju težke industrije, zdaj nam pa dosežena stopnja razvoja že omogoča, da začnemo bolj razvijati tudi panoge, ki naj pripomorejo k postopnemu zboljševanju družbenega standarda. Izpolnjenosti oziroma spremenjenosti gospodarskih instrumentov bodo omogočali industrijskim središčem več sredstev za njihove komunalne potrebe itd. Večja pozornost bo namenjena razvoju trgovine, obrti, kmetijstva itd.

Kri za reševanje življenj

Ob proslavi 10. obletnice dela transfuzijske službe v Sloveniji in Zavoda za transfuzijo krvi v Ljubljani

Ob številnih proslavah desetletnega dela v osvobodjeni državi ne moremo molče mimo desetletnice, ki manifestira nesebično požrtvovalnost in človeški čut naših ljudi, to je desetletnica transfuzijske službe.

Doslej je v Sloveniji v tem človekoljubnem delu sodelovalo 90.440 ljudi, ki so v desetih letih skupno darovali okoli 30.000 litrov krvi in okoli 10.000 litrov krvi za izdelavo 3700 litrov krvne plazme. Vsem tem tihim reševalcem življenj gre zaslužno priznanje in zahvala.

Množičnost dajanja krvi je Zavod dosegel ob hvalevredni podpori organizacij in članov RK s tem, da je prešel na brezplačen odvzem krvi — četudi bi se to morda komu zdelo nerazumljivo. Dejstvo pa je, da je velika večina ljudi pripravljena radovoljno odstopiti kri, nočejo pa je prodajati. To nam povedo tudi številke: medtem ko se je l. 1952, torej zadnje leto, ko so kri še plačevali, prijaviilo na novo 2128 krvodajalcev, se je za že brezplačen odvzem 1953. leta na novo javilo 13.824 in 1954. leta 21.000 krvodajalcev.

Le iz ust redkih izjem tistih krvodajalcev, ki so hoteli odvzem krvi spremeniti v poklic, je bilo slišati nekaj protipropagandnih parol, med katerimi je bila najzlobnejša pač tista, da pri nas kri izvažamo.

Sleheri naš pošteno misleč človek se lahko nad tolikšnim izražanjem resnice le zgrozi, tudi če ne pozna podrobnih težav Zavoda, ki jih v glavnem povzroča prav pomanjkanje krvi za potrebe naših bolnišnic. Pogledimo nekaj števil, ki ne govorijo le mrtvo o uporabi krvi, temveč zelo prepričevalno o rešenih življenjih: na kirurški kliniki so l. 1945 porabili 31 litrov, letos pa 533 litrov krvi; na ginekologiji prvo povojno leto 10

litrov, letos 718 litrov, na inter-ni kliniki v istih letih 6 litrov in sedaj 274 litrov, na otroški kliniki pod litra in sedaj 109 litrov, na oddelku za rakasta obolenja 1946. leta 2 litra, letos 187 litrov. Približno v takem razmerju, čeprav v nekoliko nižjih številkah, je naraščala poraba krvne plazme, s katero se zagotovi odvzeti krvi trajnejšo uporabo in ki je nujna v nekaterih primerih zdravniških posegov.

Zri tolikih potrebah po krvi se ljudje dostikrat ne zavedajo, da darovanje njihove krvi desetletno dobesedno sproti rešuje življenja bolnikov. Če na primer zastane delo ekipe za odvzem krvi, ker se ni javilo polno število prijavljenih darovalcev, pomeni to zastoj in veliko težavo v številnih bolnišnicah. Zavod za transfuzijo krvi, ki organizira odvzem krvi po vsej Sloveniji, odstopa namreč to kri po potrebah vsem zdravstvenim zavodom v Sloveniji, razen celjski in mariborski bolnišnici, ki imata svoje transfuzijske postaje.

Ob desetletnici uspešnega delovanja si naša zdravstvena služba in vsa skupnost želi, da bi se akcija krvodajalstva še razširila. Sleheri naš državljan, ki se bo pridružil krvodajalcem in dal četrt litra krvi, bo morda že jutri zase ali kakega člana družine potreboval ob nezgodi ali bolezni morda 5, 6 ali še več litrov krvi, ki jih bo, zahvaljujoč se veliki požrtvovalnosti naših krvodajalcev, tudi dobil.

Svet za zdravstvo LRS bo v soboto priredil sprejem in operno predstavo za nekatero najbolj požrtvovalno krvodajalce. Čeprav takega dokaza upoštevanja požrtvovalnosti krvodajalcev ne morejmo biti deležni vsi, ki so v akciji sodelovali, je zahvala vendarle naslovljena prav slehernemu, ki se je odzval v minulih letih akciji za odvzem krvi.

M. N.

Prvoborcem kamniške vstaje spomenik v tovarni »TITAN«

Prve žrtve oborožene vstaje slovenskega ljudstva so bili člani, delavci tovarne »Titan« v Kamniku. Njim je sledilo v štirih letih okupacije več borcev, ki so se odzvali klicu domovine in odšli iz tovarne v boj. Vsem tem je delovni kolektiv »Titana« postavil lep spomenik, delo akad. kiparja Slavka Pengova. Vse prizive prvoborce je delovni kolektiv »Titana« povabil k odkritju spomenika, ki bo v nedeljo dopoldne pred upravnim poslopijem, odkril pa ga bo organizator vstaje zvezni poslanec Tomo Brejc. Pri slovesnosti bosta sodelovala pevski zbor DKPD »Solidarnost« in godba Ljudske milice iz Ljubljane.

Tudi v Radomljah bo letos proslava Dneva republike zelo slovesna. Pred kulturnim domom bo sredi lepo urejenega parka krajevni odbor Zveze borcev odkril močten spomenik padlim prvoborcem in talcem NOB. Slovesnost bo v nedeljo dopoldne ob 10. uri, na predvečer pa bo slavnostna akademija v kulturnem domu, pri kateri bodo sodelovala vsa domača in okoliška društva.

V počastitev Dneva republike bo v Kamniku več prireditev. V nedeljo zvečer bodo gostovali člani Mestnega gledališča iz Ljubljane v veliki dvorani kulturnega doma, istotam bo v ponedeljek na predvečer praznika celovečerni koncert godbe Ljudske milice, govor o pomenu praznika 29. novembra pa bo imel ljudski poslanec Alfred Janko.

Tovarna usnja v Kamniku bo počastila Dan republike že danes popoldne s komemoracija-

Tradicionalna brakada na Frati

Ze četrtič se bodo danes, v soboto, zbrali dolenski lovci na stari partizanski postojanki na Fratu, da počastijo spomin na padle tovaršje iz let NOB in na vse žrtve, darovane za svobodo. Tokrat so povabili na tradicionalno brakado predstavnike vseh lovskih organizacij iz Slovenije. Razen brakade bo slavnostna prireditev in sela okrajne lovske zveze, nato pa bodo lovci zažgali smrekove vešice. Na Frato bodo vozili avtobus izpred kolodvora v Brstju in z novomeškega Glavnega trga.

S SEJE SVETA ZA GOSPODARSTVO OLO MARIBOR

Podjetja presegla predvideni izvoz

Svet za gospodarstvo Okrajnega ljudskega odbora Maribor je v četrti poročil poročilo o izpolnjevanju družbenega načrta v okraju. Poročila, ki jih je Svet zbral od podjetij, so zajemala gospodarsko dejavnost letošnjih prvih devetih mesecev. V drugem delu razstave je Svet poročil nekatere predloge za spremembo postavk v družbenem načrtu okraja, s katerimi bi zaradi spremenjenih okoliščin zagotovili izpolnitev proračuna ljudskega odbora.

Proizvodnja se je letos razvijala ob trdnjih osnovah kot lani, ker so podjetja pripravila realnejše načrte kot za prejšnje leto. Dobitek večine podjetij se giblje v mejah predvidenega, prav tako tudi struktura stroškov bruto produkta. Letni družbeni načrt je industrija izpolnila s 75,1 odstotka, predvideni dobiček pa je presegla za 3 odstote. Takšno je povprečje v vsem okraju, ki pa v nekaterih redkih podjetjih močno odstopa navzgor ali navzdol. To velja predvsem za predvideni dobiček. Železarna Ravne je predvideni dobiček presegla za okoli 900 milijonov dinarjev, Hidromontaža v Mariboru pa je za več kot 300 milijonov dinarjev pod načrtom. Taka razlika je zaradi tega, ker Železarna Ravne lahko prodaja svoje izdelke

po enaki ali še višji ceni kot lani, Hidromontaža pa znižuje cene zaradi konkurence. Razen tega so se surovine, ki jih dobiva Železarna Ravne iz inozemstva, pocenile, kar pa kolektiv ni upošteval pri svoji prodajni ceni.

Vsa podjetja v mariborskem okraju so znifala polno lastno ceno za 1073 milijonov dinarjev. Na račun so dobila 214 milijonov din. 62 milijonov din so dala v plačne sklade. K temu je treba prišteti še 18 milijonov din, kar so dobila iz lokalnih premij za zvišanje plač.

Manj zadovoljivo je povečanje storilnosti v podjetjih, kar pokažeta dve, sicer različni analizi. Po prvi je vrednost ustvarjenega bruto produkta narasla za 7,1 odstotka. Upoštevaajo povprečno zvišanje cen za okoli 6 odstotkov pa ustvari sliko, da je proizvodnja porasla komaj za 1,1 odstotka. Ker podjetja zapuščajo za 6,6 odstotka več delavcev, oziroma so porabila toliko več delovnih ur, bi to pomenilo, da je storilnost precej nazadovala. To pa je težko verjetno, zato so naredili še drugo analizo po podatkih, ki jih imajo. Za 80 odstotkov vseh proizvodov, to je za vse, ki jih je mogoče izraziti v teži, so naredili pregled po količini. Ugotovili so, da je bilo po teži proizvedeno za

7,5 odstotka več blaga kot lani v istem času. Če bi to lahko posplošili tudi na ostala podjetja, bi storilnost porasla za okoli 1 odstotek. Četudi bi to bilo popolnoma tčno, s tem še ne bi mogli biti zadovoljni, kajti 1 odstotek je v tem času zelo malo. Pripomniti pa je treba, da s samo količino proizvodov ni mogoče točno meriti povečanja proizvodnje in storilnosti, ker se spremenja tudi vrsta izdelkov. Nekateri težki izdelki zahtevajo sorazmerno manj dela kot drobni. Druga analiza pa bi nekako opravičila porast plačnega sklada.

Več uspeha so imela podjetja mariborskega okraja pri izvozu, ki je bil v celoti za 5 odstotkov večji od predvidenega. Tekstilna podjetja so sicer izvozila komaj za 25 odstotkov predvidene vrednosti; tega pa niso krivi delovni kolektivi, ker so vrotili v zastoj hirišega trgovskega znatja. Zmanjšanje izvoza tekstila pa so nadomestila druga podjetja, prvi vrsti Impol v Slovenski Bistrici, ki je namesto predvidenih 105 milijonov izvozilo za 484 milijonov din svojih izdelkov, nadalje Rudnik Mežica in Tovarna dušika Ruše, ki so v prvih devetih mesecih izvozili 79 odstotkov predvidene vrednosti za vse leto, bodo do konca leta gotovo presegli sto odstotkov.

Bolj temeljito in konkretno

Skoraj dve tretjini sindikalnih podružnic v celjskem okraju je že imelo občne zbornice — Delo sindikatov je bilo letos bolj temeljito in konkretno — šestmesečno tekmovanje za Dan republike je prineslo delovnim kolektivom lepe sadove

Kot smo že omenili, je od 263 sindikalnih podružnic dve tretjini imelo te dni občne zbornice in za večino le-teh velja ugotovitev, da so bili boljše pripravljene, kakor pa minula leta. Znanje je tudi, da je bila problematika, o kateri so člani na občnih zbornicah razpravljali, zelo aktualna in pestra. — Razne analize na zbornicah govore, da so se sindikalne organizacije jele bolj zanimati za probleme delavskega samoupravljanja in vzgojo kadrov, ki delajo v teh organih. Od upravne vodstva marsikje iščejo več razlag in pojasnil, da bi se lahko člani kolektivov bolj seznanili z manj znanimi problemi. V zvezi z novim plačnim sistemom ni manjkalo razprav. Zaseditvi je bilo težje po uveljavitvi akordnega sistema — plačevanja po enoti. Mnogo več so letos razpravljali o storilnosti, kakovosti izdelkov, ureditvi tehnološkega procesa proizvodnje in o odvisni delovni sili. Naj omenimo, da so v Storah na podlagi večmesečne proučevanja in po uveljavitvi racionalnega izkoriščanja delovnega mesta ugotovili, da bodo lahko pogrešali 100 delovnih ur, če ne da bi pri tem trpel povečan obseg proizvodnje. Pro-

blem delovne sile proučujejo tudi v drugih kolektivih, vendar povsod s predpostavko, da bo treba postopoma opustiti samo slabe delavce. Na občnih zbornicah gradbenih podjetij med drugim ugotovljajo nedisciplinirano in nezainteresirano nekaterih gradbenih delavcev, vsled česar delo ne teče tako, kot bi moralo. Tu proučujejo boljše organizacijo dela in možnosti za uvedbo boljše mehanizacije v gradbeništvu. Uspehi ali neuspehi sindikalnih podružnic so v dobri meri odvisni od politične in ekonomske razgledanosti kadrov, ki delajo v vodstvih. Kjer je slaba sindikalna podružnica, je tudi slabe delavskega upravljanja. Slednje zlasti velja za nekatera manjša podjetja. Za zgled so delavski sveti v velikih industrijskih podjetjih, kot so Železarna Store, premogovnik lignita Velenje, TT Prebold, Tovarna nogavic Polzela in Volna Laško. Edino močni sindikalni in politični aktivni so sposobni vsestrano in pravilno vzgajati organizacijo delavskega samoupravljanja. Praktičnih izkušenj v tem delu se bodo morali navzeti v marsikaterem podjetju.

V celjskem okraju so letos povečali število sindikalnih podružnic združenih delavcev. Prej jih je bilo samo 11, vtem ko jih je sedaj že 43 in združujejo nad 2000 članov. Doslej je bilo neorganizirano nad 1300 združenih in kmetijskih delavcev. Novih sindikalnih podružnic kmetijskih delavcev se nimajo edino na Kozjanskem. Nedvomno so to precejšnji uspehi, h katerim so v celjskem okraju pripomogli prizadevanja kmetijskih strokovnjakov. Nekateri zgledni primeri v celjskem okraju so ovrgli dejstvo, da kmetijski strokovnjaki malo, ali pa skoraj nič ne skrbijo za politično delo na terenu. V večjih sindikalnih podružnicah v mestu in okolici je majhen odstotek delavcev izven sindikalne organizacije (v štorski Železarni samo dva delavca, v Tovarni emajlirane posode v Celju jih 1,05 % ni v sindikatu itd.). Slabše je v zaposlenih v manjših obratih, kjer celo nekateri mojstri niso vključeni v sindikat, in pri gospodinjskih pomočnicah. V Celju je samo 26 gospodinjskih pomočnic organiziranih, medtem ko je zaposlenih 180.

Nedopustno ravnanje

Zaradi površnosti in malomarnega poslovanja računovodje so delavci Splošne mizarске delavnice v Črnem vrhu že od 1. junija brez plače — Občinski ljudski odbor v Idriji naj bi čimprej ustregel želji kolektiva in sprejel sklep o združitvi s Stolarno »Partizan« v Lokavcu pri Ajdovščini

Delovni kolektiv Splošne mizarске delavnice v Črnem vrhu nad Idrijo je zaradi slabega finančnega stanja, v katero je podjetje pripeljalo računovodja, že od 1. junija brez plače. Da bi preživel sebe in svoje družine, so delavci v poletnem času delali od starih jutraj do popoldne v delavnici, nato pa so kmetom pomagali pri košnji in drugih delih, da so tako vsaj nekaj zaslužili.

Občinski ljudski odbor v Idriji naj bi čimprej upošteval skrb šestintridesetih delavcev za svoj vsakdanji kruh in sprejel ustrezno rešitev, ki bo omogočila razvoj delavnice in zaslužek članom kolektiva.

Ni mogoče reči, da za predmeti, ki jih izdelujejo v podjetju (ročaji za metle, lesena posoda, zabojčki za marmelado in podobno lesnoganalarijsko blago) na trgu ni povpraševanja. Nasprotno, odjemalci so proizvodnjo sproti pokupijo in tudi naročil je letno za približno 40 milijonov dinarjev. Kot omenjeno, je podjetje zašlo v tak položaj zaradi malomarnosti računovodje Jožefa Stupice, ki ni storil nič, da bi odjemalci blago sproti plačevali.

Prvič slabega administrativnega poslovanja je banka odpovedala še obratni kredit in podjetje je zašlo v brezizhodno položaj.

Računovodja se ni potrudil niti toliko, da bi pravočasno sestavil letno bilanco za lansko leto. Slednjic so jo sestavili s pomočjo finančnega referenta okrajne obrtne zbornice. Obrtna zbornica je videla položaj kolektiva — ki pa je sam le predolgo odlašal z resnejšo kritiko računovodje — in Splošni mizarški delavci svetlovala, naj se združi z nekimi sorodnim podjetji.

Prva slovenska gledališka predstava v Žalcu je bila v salonu gostilne »pri kroni« (pri Ktaretu). Za danje razmere in obseg narodnostnega prebujenja jo je javnost sprejela kot pomemben godeček. Igra je režiral mladi učitelj osnovne šole v Žalcu Anton Petriček. Po zvezi so prikazovali razna slovenska dela v hiši Janeza Hansenbichlerja in tudi drugod.

Kolektiv se je soglasno izrekel za združitvi s stolarno »Partizan« v Lokavcu pri Ajdovščini, ki je s tem soglašala in celo že predvidela nekaj sredstev za povečanje obrata v Črnem vrhu. Računali so, da se bosta obe podjetji lahko združili najpozneje do 1. oktobra. Toda pri tem so nastale ovire tam, kjer jih prav gotovo nihče ni pričakoval.

Nesreča na klanecu pod Vačami

Sklep o združitvi mora namreč sprejeti občinski ljudski odbor v Idriji, ki v zvezi s tem posredovanju kolektiva (le-ta je poslal celo posebno delegacijo na OLO v Novo Gorico) in okrajne obrtne zbornice, tega vprašanja še vedno ni vključil v dnevni red. To bi lahko storil vsaj potem, ko so njegovi predstavniki na sestanku s kolektivom uvideli, da so vsi delavci dejansko za združitvi s Stolarno v Lokavcu in ne z mizarškim podjetjem v Idriji, kakor so jim svetovali omenjeni predstavniki.

Na klanecu pod Vačami se je zgodila huda nesreča, ki je pretresla vso zasavsko dolino. Mirko Lovše iz Ribčev, vasi ob Savi v okolici Kresnice, se je mudil na Vačah nad Litijo. Tja je šel na bratov grob. Njegov brat je bil med NOB partizan in je bil v patrolji ustrelen.

Medtem pa se je položaj v podjetju še nadalje naglo slabšal. Organi Okrajne finančne inšpekcije menijo, da je potrebna čimprejznajša asanacija »odjetja, ker sicer delavci še vsaj do januarja prihodnjega leta ne bodo mogli dobiti plače. V vmesnem času je zapadlo tudi garancijsko pismo za udeležbo podjetja na natečaju za dopolnilna obratna sredstva, ki ga je na pobudo obrtne zbornice sprejel okrajni ljudski odbor na enem svojih zadnjih zasedanj. Neizkoriščenih je tudi okoli 7 milijonov dinarjev iz okrajnega sklada za pospeševanje obrti, ki jih je obrtna zbornica namenila za povečanje osnovnih sred-

Drzna žeparka na varnem

Letošnji jesen je bilo v Ljubljani več žepnih tatvin. Ljudje sami dostikrat dajejo žeparjem priložnost za krajšo, saj hodijo po cestah in lokalnih z odprtimi torbami ali z denarjem v žepu.

Z žeparskimi posli se je začela baviti tudi Marija Cuk iz Ljubljane, ki je po policiju šivalja, vendar ji delo ni dilašo. Ker pa brez dela ni denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela krasti denarce. Tako si je prvo žrtve izbrala v franciškanški cerkvi, ki jo je oiajškala za 5000 din, drugo denarja in brez njega ni moč živeti, si je najprej začela od svojih prijateljev denar izposojati. Seveda denarja ni vracala, zato je tudi ta vir usahlil. Sicer ni je, da bo začela kr

TEKMOVANJE TVD »PARTIZAN« ZA POKAL »LJUDSKE PRAVICE«

SAMO ŠE TRIJE TEKMECI

Po petem izboru so ostala samo še tri društva kot kandidati za osvojitev pokala »Ljudske pravice«: Gomilsko, Vič-Ljubljana in Železničar-Maribor

Ljubljana, 25. novembra. — Na peti seji komisije tekmovanja za pokal »Ljudske pravice« so člani ugotovili, da izmed štirih društev »Partizan«, ki so še ostala kot najboljša v tem tekmovanju, odpade telesnovzgojno društvo »Cankova«.

Vedno med najboljšimi — »PARTIZAN« NARODNI DOM

»Partizan« Narodni dom ima pravzaprav bogato tradicijo. V tem okolju (središče mesta) živi približno 15.000 prebivalcev, od tega pa ima društvo 1121 telovadecih in 417 podpornih članov.

Vadbeno statistika dokazuje, da redno telovadi 55% vseh pripadnikov. Posebno pa se poveča število telovadecih pozimi, tako

Člani TVD »Partizan« Narodni dom — pripravljani za letni nastop

da je telovadnica že skoraj pretesna (predvsem za moške in ženske pionirske oddelke ter za deca od 7 do 10 let, ker imajo le-ti oddelki skupno nad 500 telovadecih). Praktično telovadi pozimi skoraj 70% pripadnikov.

Število pripadnikov se je od lanskega leta celo zmanjšalo za 101. To pa je predvsem posledica čiščenja med članstvom. Tako je društvo črtalo iz spiska vsakega člana, ki ni izpolnjeval do društva najosnovnejših dolžnosti.

Kakovost telovadnih ur, posebno pri najmanjših, ni ravno na visoki zaradi pomanjkanja odgovarjajočega orodja in prostora, pa tudi zaradi pomanjkanja stalnih vodnikov vrst. Društvo je drugače sicer dobro »založeno« s prednjaki in vodniki, saj jih je 84, kar je približno 15 telovadecih na enega prednjaka.

Posebno živahna pa je bila dejavnost »Partizana« Narodni dom na nastopih, akademijah in

Zanimiva statistika

Od leta 1900, ko je bil ustanovljen pa do danes je bilo 47 tekmovanj za Davisonov pokal. Med obema svetovnima vojnama — od 1915-1918 in od 1940-1945 teh tekmovanj ni bilo. V vseh teh letih so si samo štiri države priborile to največjo teniško trofejo.

ZDA so zmagale osemnajstkrat, Avstralija trinajstkrat, Velika Britanija desetkrat in Francija šestkrat. ZDA in Avstralija so dokončno izpodrinile svoja konkurenta leta 1937 in začele dolgotrajni medsebojni boj za premoč. Ta rivalizeta je bila posebno zanimiva v povojnih letih, izid tega boja pa za sedaj še ni odločen.

Na Japonskem že iz davnih časov poznavajo igro »vojaški šah«, ki je posebna verzija klasičnega šaha. Sedaj se ta stari japonski šah modernizira. Mimo dosedanjih figur — vojakov, kapetanov, generalov in maršalov — so se nedavno pojavile tri nove figure: atomska bomba, vohun in vojaški policist. Atomaska bomba je v tej igri postala najmočnejša figura, enakovredna kraljevi v klasičnem šahu. Še ni določeno, kako vsiljavi bosta imela vohun in vojaški policist v tej modernizirani verziji igre.

Nesporazum? Berlin, 22. nov. Predstavniki nogometnih federacij Vzhodne in Zahodne Nemčije niso dosegli sporazuma, da bi na nogometnem turnirju v okviru olimpijskih iger leta 1958 v Melbournu sodelovali z enotnim moštvom. Razgovori se bodo nadaljevali. Predstavniki Zahodne in Vzhodne Nemčije so se dosedaj sporazumeli o skupnem sodelovanju na olimpijskih igrah v atletiki in zimskih športih.

Atletska zveza Slovenije poziva vse atletske sodnike iz Ljubljane, da sodelujejo pri izvedbi VIII. »Tekma republik« v ljubljanskih ulicah, ki bo dne 29. novembra ob 11 dopoldne. Zbirališče sodnikov bo ob 10.30 v informativni pisarni v Narodnem domu

nju zleta 260 pripadnikov društva.

»Partizan« Narodni dom je večkrat dal tudi iz svojih vrst republiške ali državne reprezentante. Tako je poslal štiri tekmovalke na tekme zveznega razreda Hrvatska-Srbija-Slovenija. V istem troboju pa je sodelovalo tudi pet članov. Na republiških tekmah članov zveznega razreda je spet sodelovalo pet članov. En član »Partizana« Narodni dom je nastopil v Švici kot član državne reprezentance v dvoboju Catius: Jugoslavija. Lahko bi še naštevali za tekmovanja, vendar nam žal prostor tega ne dopušta.

Vendar se društvo ni omejevalo samo na kvalitetna tekmovanja in lastne nastope, temveč je tudi pomagalo ostalim društvom »Partizan« v Sloveniji ob njihovih nastopih. Tako so člani ljubljanskega društva sodelovali na propagandnih nastopih v Novem mestu, Jaršah, Domžalah, Gorjah, Vrhniki, Stražišču, Laškem, Ajdovščini, Mengšu itd. Društvo je skrbelo tudi za prepotrebne vadijske kade ter je na razne tečaje — od smučarskega do tečaja za vaje na orodju — redno pošiljalo svoje pripadnike.

To bi bila zelo na kratko opisana letošnja dejavnost telesnovzgojnega društva »Partizana«

»TEK REPUBLIKE« Letos 193 tekmovalcev

Ljubljana, 25. nov. Zaključeno so prijave za »Tek republike«. Prijavljenih je 193 tekmovalcev, od tega 58 pripadnikov TVD »Partizan«, ostali pa so člani športnih organizacij. Urnik »Tek republike«: ob 11.00 mladinci — 700 m ob 11.16 mlajši mladinci — 1400 m ob 11.25 starejši mladinci — 1400 m ob 11.45 člani — 1400 m ob 11.55 člani — 4500 m ob 12.30 članice — 700 m

Posarje da ali ne?

München, 25. nov. Pričakujejo, da bo nacionalni olimpijski odbor Posarje izločil iz mednarodnega olimpijskega odbora in da potekalcem saarski športniki ne bodo sodelovali na olimpijadi kot posebna ekipa. Športni voditelji v Posarju so prosili za neodločitev olimpijskega odbora, naj dovolji saarskim športnikom tekmovati v okviru reprezentance.

Narodni dom, ki je bilo prvi zmagovalc v tekmovanju za pokal »Ljudske pravice« leta 1952 in od takrat dalje vedno zavzema visoka mesta med najboljšimi. Tudi letos je razvidno iz poročila, da je društvo marljivo delalo in doseglo vrsto pomembnih uspehov. Zato se ne bomo čudili, če bi Narodni dom letos »pristal« nekje okrog petega mesta.

DRUGA ZVEZNA SAHOVSKA LIGA Dober start LŠK

Čačak, 25. nov. Včeraj se je v Čačaku začelo tekmovanje v drugi zvezni sahovski ligi, na katerem sodeluje šest republiških prvakov in dva lanska člana prve zvezne lige. Dosedaj so bila odigrana tri kola.

Rezultati prvega kola: Maribor-Borac 2:2 (4), Mikron-Titograd 5:3, LŠK-Student 3:5, Zagreb-Sarajevski sahovski klub 3:2 (2).

Rezultati drugega kola: Student-Zagreb 4:2 (2), Borac-LŠK 5:4 (3), Mikron-Maribor 5:3, Titograd-Sarajev 3:5.

Rezultati tretjega kola: Maribor-Titograd 5:3 (1), Zagreb-Borac 1:1 (5), LŠK-Mikron 5:2 (1), SSK-Student 5:5.

Spet na domačem igrišču...

... ali jutrišnji športni spored

Praznični dnevi pred »Dnevom republike« se začnejo že v jutrišnjem nedeljo. Mnogi jih bodo izkoristili za jesenske izlete, nekateri pa se bodo spet podali na športna igrišča ter v dvorane, kjer bo med našimi športniki in pripadniki telesne vzgoje današnja sobota in jutri spet prav živahno.

Zadnji se umikajo z igrišč nogo-metaši in še vedno ne popolnoma, kajti prva zvezna liga bo »sviekla« tekmovanje do konca decembra. Kaj bomo pa lahko gledali danes in jutri? »Partizana« Ljubljana-Že bo predstavila »Dan republike« že danes s svojo tradicionalno slavnostno akademijo ob 20 na Viču. Akademijo si bo vredno ogledati, saj so Vičani znani kot dobri organizatorji takšnih prireditvev. Prav tako bodo nastopili tudi na Rakovniku ob 17.

Prav tako bodo nastopili tudi na Rakovniku ob 17. In drugod? Danes bo več ali manj mirno, jutri bo pa prav živahno v Mariboru, kjer se bodo zbrale najboljšie odbojkarice Slovenije na turnirju v čast 29. novembra. Na tem turnirju bodo pomembne svoje močnike ekipa Branika, »Maribora«, Olimpije, »Ljubljane« in novega republiškega prvaka Mladost iz Kranja. Začetek turnirja bo ob 9 v telovadnici Krekove gimnazije. Favorit za zmagovalca je Branik.

Tudi avtomobilisti in motoristi bodo že jutri počastili praznik republike z ocenjevalno vožnjo, ki jo prireja AMD »Ljubljana« na Gorenjski in nazaj za 70 km dolgi progi s startom ob 9 na Vilharjevi cesti in s ciljem v Parnovi ulici. Po končani ocenjevalni vožnji bo še spretnostna vožnja ob 12 na Trgu revolucije.

Velik športni dogodek bo prav gotovo dvojni nogometnašev Mađarske in Italije na dveh frontah — A reprezentanci v Budimpešti, B reprezentanci pa v Livornu. V prvem srečanju so zanesljivo favoriti Mađjari.

Prva zvezna liga je kraj prepotrebna z zanimivimi tekmami. V Beogradu imajo dvojni spored. Crvena zvezda si bo hotela utrditi položaj na vrhu z zmago nad »Sarajevcem«. Na stopi bo spet Toplak, ki je med Crvene zvezde. Partizan pa bo prav gotovo pripravil razočarane finalne tekmovanja za pokal BSK.

V Zagrebu Proleter verjetno ne bo nič opravil proti domačemu »Zagreb« in prav tako Velež najbrž ne bo imel sreče v Splitu proti Hajduku. Izključeno pa ni presenečenje, kot se lahko zgodi na tekmah med »Zelezničarjem« in Dinamom v Sarajevu, med Budućnostjo in »Vojvodino« v Titogradu, med Spartakom in Radniškim v Subotici. Povsod pa dajemo prednost domačim enajstotnikom.

Kdo bo ob koncu jesenskega prvenstva v conski ligi najboljši slovenski predstavnik, bosta dali odgovor tekmi med Odredom in »Karlovcem« v Ljubljani ter med Trebelnikom in »Ljubljano« v Zagrebu. — Odred, ki bo igral ob 14.30 na svojem igrišču, bo najbrž brez težav posprevil zmago. »Ljubljana« pa se tudi možnost, da iztrga Trešnjevki — ki je trenutno v slabi formi vsaj pol izkupička. Če se bo to zgodilo, potem ostane »Ljubljana« v boljšem položaju, saj bo na Odred zlezel neprej, tik pred svojega rivala.

Zanimivo bo srečanje v Novi Gorici, kjer ni izključeno, da bo domača enajstotnica pripravila presenečenje »Lokomotiv«, kar bi bila tretja zmaga »Nove Gorice« letos. — V zmagi Branika na Rakovniku, čeprav igra doma, Branikoviči pa so kot vreme — pišimo jim v dobro ves izkupiček.

Tabela glavnega turnirja v Zagrebu

Table with 20 columns: ime, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, Točke, Mesto. Rows include players like MINEV, GELLER, TRIFUNOVIĆ, O'BELLY, BISCUIER, KARAKLAJIĆ, MILIĆ, MATANOVIĆ, SMISLOV, DUCKSTEIN, PORRECA, BERTOK, BABAR, IVKOV, FUDERRER, GLIGORIĆ, PIRO, UDOVIČIĆ, PILEP, BARCZA.

SAHOVSKI FESTIVAL

Lazarevičeva preutrujena

Na turnirju žensk je Jugoslovanska Lazarevičeva dokaj nesrečno izgubila prvo mesto. Utrujena zaradi turnirja v Moskvi je že takoj v začetku tega turnirja izgubila dve partiji z Rinderjevo in Timetovo, česar pozna je kljub izvrstni igri ni mogla nadoknaditi.

Nocoj bo zaključena svečanost Velikega turnirja. Ob tej priložnosti bodo podelili nagrade prvim desetim igralcem. Prva nagrada znaša 120.000 dinarjev, druga 100.000, tretja 80.000, četrta 60.000, peta 50.000, šesta 40.000, sedma 30.000, osma 20.000, deveta 15.000 in deseta 10.000. Razen tega sta na »Vjestnik« in »Narodni list« pripeljali vsak po 25.000 din. To najemu gradi najbolje uvrščene muškarce igralcu in najbolje uvrščeno jugoslovansko igralcu. Podeljena pa bo tudi nagrada za najlepšo partijo na tem turnirju.

OLIMPIJSKE IGRE

40 Francozov v Melbournu

Pariz, 25. nov. — Pariško časopisje je pisalo, da bo Francija poslala na olimpijske igre, ki bodo prišle leto v Melbournu kakih 40 športnikov. Največje del stroškov za vrez s pripravo in tekmovanjem v Melbournu bo prevzela francoska vlada.

RADIO LJUBLJANA

Spored za soboto, 26. novembra

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00. Naš predlog za vaš jedilnik — 6.35 Naš glasbeni mozik Reclamé — 6.35 Mali glasbeni mozik Reclamé — 7.10-7.20 Zabavni zvoki 11.00 Radijski kolektor — 11.05 Gospodinski nasveti — 11.15 Pesmi slovenskih avtorjev — 11.20 Poleta možki zbor DRP slava Klavira — 11.45 Pojte z nami, otroci! — 12.00 Lahki opoldanski glasbeni spored — 12.30 Kmečka univerza: Ing. Sitar: Anpanje — 12.40 Tri scene iz Japana — 13.05 skladateljica Borisa vmes puja — 13.15 Zabavna glasba, vmes puja — 13.30 Melodije za prijetno razvedrilo — 14.20 Pirsarski kotiček — 14.35 Zeleni ste — poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba — 15.30 Utrinski list literature: Nazorjeva domovinska pesem — 15.50 Glasbena medija — 16.00 Novi filmi — 16.10 Koncert po željah — 17.10 R. Smolinski: Zvijezde in delo v industrijski kovinski — 17.30 Zabavna in plesna glasba — 17.50 Zabavna in plesna glasba — 18.00 Dr. Josip Glavčevnik: O nastanku FLR in oblikovanju njenih vrhovnih organov — 18.15 Poje Ljubljanski komorni zbor — 18.35 Jezikovni pogovori — 18.50 Igra kvarteta Jureta — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Posnetki z radijskega večera ob 22.15 — 20.15 Na tiska v Bohinjski Bistrici — 20.25 do 23.00 Oddaja za naše izseljence na valu 327,1 m — 22.15-23.00 Utrki program: Plesna glasba — 23.00-23.05 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SLOGA«: Premiera ameriškega barvnega filma: »Peter Pan«. Teknik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

KINO »VIC«: Premiera amer. barv. filma: »Do zadnjega«. Predstavi ob 15 in 17. Zadnji predstavi odpadeta. V glavni vlogi Richard Widmark in Jackie Palance.

KINO »SOCA«: Amer. barvni film: »Do zadnjega«. Teknik. Predstave ob 16, 18 in 20.

KINO »LITOSTROJ«: Ameriški film: »Dvojni življenje«. Predstavi ob 16 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave.

JESENICE: »RADIO«: Ameriški barvni film: »Meč in roža«. Predstavi ob 18 in 20. Ob 22 ameriški film: »Izgubljeni sin«. Danes zadnjič.

KINO »UNION«

Premiera indijskega filma »Mangala«

Brez tednika. Predstavi ob 15 in 17. Zadnji dve predstavi odpadeta. — V glavni vlogi Dilip Kumar. Ob 22 premiera francoskega filma: »Zenске so nevarne«. — V glavni vlogi Eddie Constantine in Nedde Gray.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film »LILI«

Tednik: »Iskra«. — V glavni vlogi Leslie Caron, Mel Ferrer in Jean Pierre Aumont. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic ob 15 dalje.

KINO »ŠIŠKA«

Svedski film »MARGIT«

V glavni vlogi: Inga Landgre — Režija: Ragmar Frisk — Predstave ob 16, 18 in 20 — Prodaja vstopnic ob 14 dalje — Na sporedu samo danes in jutri

DNEVNE NOVICE

Vajenska mladina Ljubljane se toplo zahvaljuje pevskemu zboru TSS in GSS, orkestru Radia Ljubljana, Slovenskemu orkestru, sopranistki Vilmi Bukovčevi, tenoristu Miru Braniku, basistu Ladku Koroscu in članu Mestnega gledališča Janezu Rohacku za sodelovanje pri svečani proslavi Dneva republike. Iskri izražamo željo, da nas še večkrat obiščejo!

ALI STE ŽE KUPILI SREČKO GASILSKE LOTERIJE? ZREBANJE BO DNE 4. DECEMBRA 1955

Obvestilo. Uprava Mestnega vodovoda, Ljubljana, ponovno prosi lastnike oziroma upravnike zgradb ter hiše svete, da poravnajo račune za vodo po možnosti takoj v gotovini, v skrajnem roku pa v 8 dneh po prejemu računov. Osemdnevni rok plačila velja tudi za podjetja, urade in ustanove. Proti nerednim plačnikom bo uprava uvedla sodni postopek ter ostrejša ukrepe v smislu Pravilnika o oddaji vode iz mestnega vodovoda. Ostrejši postopek je uprava prisiljena uvesti iz gospodarskih razlogov.

Soia Barje-Ljubljana obhaja 60-letnico. Prosimo učiteljstvo, ki je tu službovalo, naj sporoči svoje naslove do 8. decembra. — Upraviteljstvo.

Odbor Društva za kulturno sodelovanje med Jugoslavijo in Francijo sporoča svojim članom, da je članica društva (Cankarjeva cesta 5, II. nadstropje) odprta vsak dan, razen sobote, od 15-19. Seznan dosežanih članov zahtevajte pri tov. tajnici, kjer tudi lahko poravnate članarino in dobite članske izkaznice. Vse, ki jim je pri srcu poživitev kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Francijo, vabimo, da postanejo člani našega društva. Pogoji za sprejem je priporočilo dveh članov.

Vse inženirje in tehnične obveščamo, da je pri zveznem zavodu za socialno zavarovanje začeta akcija za dokup službenih let iz časa samostojne (privatne) poklicne dejavnosti (pred 15. majem 1953), kar jim doslej niso bila šteta v starostno zavarovanje. Prizadejte inženirje in tehnične pozivamo, da se zaradi izpolnitve anketne pole pri nadaljnjem ukrepanju prijavijo pri pristojnem republiškem strokovnem društvu inženirjev in tehnikov ali pri Zvezni inženirjev in tehnikov LRS, Ljubljana, Erjavčeva 11. Skrajni rok za prijavo je 8. december 1955. — Iz pisarne Zveze inženirjev in tehnikov LRS.

«KROSAN» že pozna kot najboljšo sredstvo za ohranitev krompirja pred gnitjem. Pravčasno si ga oskrbite v zadruzi, semenarni, drogeriji. Če hočete kvačito, zahtevaj samo znano «JELA» kopaino sol. Osvežuje telo, desinficira in krepi tvoje živce.

Umrli so v Ljubljani

Alojzija Irkič, zasebnica. Pogreb bo danes ob 15 na Zalah. Albin Listerniker, poštni inšpektor v pokolu. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah. Terezija Sedej, gospodinja. Pogreb bo danes ob 16 na Zalah.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta KONRADA ČAMERJA obsojilarskega mojstra v Trbovljah se vsem darovalcem vencev in vsem, ki so sočustvovali z nami, najtopleje zahvaljujemo. Posebna zahvala govornikom, pevcem, gasilcem in godbenikom ter Trboveljčanom v Piranu. Piran, 26. novembra 1955. Zalujoči: žena Milka, sinova Janez in Mirko, hčerka Mila in ostalo sorodstvo.

PREDAVANJA

Odbor Društva zobozdravstvenih delavcev Slovenije obvešča članstvo, da bo na strokovnem sestanku v petek, 2. decembra ob 20 na Klasični gimnaziji predaval prof. dr. Rant: »Kakšno mora biti mlečno zobovje v 6. letu?«; Vekoslav Smid pa bo poročal o študijskem potovanju po Nemčiji. — V soboto, 3. decembra ob 8 uro v predavateljski Patološko-anatomskega inštituta nadaljevala s ciklusom predavanj doc. dr. Volovšek: Izbrana poglavja iz spemne protetike, doc. dr. Krušič pa: Izbrana poglavja iz dečjega zobozdravstva.

KONCERTI

V četrtek, 1. decembra bo II. koncert za rumeni abnoma. Dirigira Bogoslav Leskovic, solisti Jelka Miklošičeva, Nada Vidmarjeva, Vilma Bukovčeva, Elza Karlovcva, Ga-

ČE KUPITE SREČKO GASILSKE LOTERIJE. LAHKO ZA 50 DINARJEV ZADENETE PREMIJO 300.000 DINARJEV

šper Dermota, Zdravko Kovač. — Na sporedu Berkeley: Simfonija, Mendelssohn: 2. koncert za klavir in orkester, Bach: Magnificat. Vstopnice so razprodane. — Isti koncert bo za repzinji abnoma v ponedeljek, dne 5. decembra. Vstopnice od 300 do 160 dinarjev pri dnevnih blagajni.

NAROČNIKI LJUDSKA PRAVICA SO ZAVAROVANI ZA PRIMER NEZGODE

«BREST» — CERKNICA TOVARNA POHIŠTVA IN LESNE GALANTERIJE razpisuje mesto šefa strojno vzdrževalne službe

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Pogoji za nastop službe: strojni tehnik ali strojni ključavničar z daljšo prakso. Pismene ponudbe z življenjepisom in dosežanimi zaposlitvami je treba poslati na gornji naslov. 4029

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA ZAGORJE

obveščča

poslovne prijatelje in vse zainteresirane potrošnike, da bo sklepala pogodbe za leto 1956 od 1. do zaključno 7. decembra 1955

Važno! INDUSTRIJA PROSI KUPCE, DA SE DRŽIJO DANEGA ROKA ZA SKLEPANJE POGODB! 4045

Kmetijske zadruge — Nabiralci zdravnih zelišč!

Proizvodno in trgovsko podjetje «GOSAD» — Ljubljana, Prečna 4

poziva vse kmetijske zadruge, da pošljejo talone (odrezke) izdanih srečk, kakor tudi neizrabljene bloke

NAJKASNEJE DO 5. DECEMBRA 1955!

Opozarjamo, da bodo izrebane le tiste srečke, katerih odrezke bomo imeli v času zrebanja v naši posesti. Če bo izrebrana številka srečke, katere ni bila izdana oziroma vrnjena, se bo ponovno zrebralo vse dotle, da bo izrebrana srečka, katere talon bo v naši posesti.

Nabiralci zelišč, zanimajte se pri kmetijskih zadrugah, če so odposlali talone vaših srečk, da si s tem zagotovite dobiček, če bo vaša številka izrebrana.

ZREBANJE BO DNE 15. DECEMBRA 1955!

«GOSAD» — LJUBLJANA

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI: «ROKAVIČAR» — Titova 1 «PIONIR» — Natorjeva 3 «NOGAVIČAR» — Natorjeva 5 «JELKA» — Miklošičeva 34 «PERILO» — Miklošičeva 12

CESTITA VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM IN VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU OB 29. NOVEMBRU!

R 125

VESTI IZ MARIBORA

DEZURNA LEKARNA Sobota, dne 26. novembra: lekarna »Melje«, Meljska cesta 1. Nedelja, dne 27. novembra: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE Sobota, 26. nov. ob 15: Gotovac: »Ero z onega sveta«. Zaključena predstava za kulturne delavce; ob 19.30: Goetz: »Hiša v Montevideu«. Izven.

Nedelja, 27. nov. ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«. Izven.

UMETNOSTNA GALERIJA Razstava mariborskih likovnih umetnikov. Razstava je odprta do 11. decembra dnevno od 9-16, ob nedeljah in praznikih od 9-13. Razstavo prireja podoba DSLU v počastitev desetletnice obstoja društva.

KINO PARTIZAN: Ameriški film: »Greh noči«. Fednik. UDARNIK: Francoski barvni film: »Rdeče in črno« I. del. POBREZJE: Francoski barvni film: »Rdeče in črno« I. del. STUDENCI: Slov. film: »Vesna«. Brez predfilma.

K sodobni stanovanjski kulturi spadajo

GO-KO TABLETE

v toaletnih prostorih

VESTI Z JESENIC

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE Sobota, 26. nov. ob 19.30: F. Harris: »Molčka usta«. Drama v 3 dejanjih. Predprodaja vstopnic na dan predstave ob 18. do 12 ure od 2 uri pred predstavo. Zveze z vlaki ugodne.

VESTI IZ KOPRA

GLEDALIŠČE SLOV PRIMORJA Koper Četrtek, 24. nov. ob 15: Držić-Rupel: »Boter Andraž«. Red C, dijaški, ob 20: Držić-Rupel: »Boter Andraž«. Red B sindikalni. Petek, 25. nov. ob 20: Slavnostna akademija ob Dnevu republike.

Gospodinja, pri mesečni nabavi, na odlični

ne pozabi.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE Nedelja, 27. nov. ob 14: Shakespeare: »Othello«. Gostovanje v Topolšiči.

VESTI IZ KRANJA

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE Nedelja, 27. nov. ob 16: William Shakespeare: »Othello«. Izven in za podeželje.

DROBNI OGLASI

SPREJMEMO šoferje C in D kategorije, avtomobilske, avtoelektričarje in delavce za priključev v delavnicah. Vse informacije glede nastopa službe prejmete na upravi podjetja Električna cestna železnica — Ljubljana, 4009 ISCEMO ZENSKO, ki bi vodila gospodinjstvo zdravniku ob morju. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati na oglasni oddelček Ljudske pravice pod »Vestna«. 1923 RAZPIS. Rektorat Univerze v Ljubljani razpisuje dve mesti pomožnih uslužbencev-kurirjev. — Pravilno kolokovane prošnje (s 30 din in 150 din za rešitev), z življenjepisom in s podatki o dosežanih zaposlitvah je vrožiti na Rektorat Univerze v Ljubljani. 4050

Upravni odbor GOSTINSKE ZBORNICE ZA OKRAJ CELJE razpisuje

NATEČAJ

za naslednji delovni mesti: tajnika zbornice ter referenta za ekonomska in knjigovodska vprašanja za dela na področju ekonomskih analiz in knjigovodske instruktaze

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje: za tajnika zbornice: a) diplomiran ekonomist ali jurist z nekajletno prakso v gospodarstvu in zanimanjem za gostinstvo in turizem; b) najmanj popolna sredješolska izobrazba z vsaj 10-letno prakso v gospodarstvu, verziran v vseh vprašanih ekonomike ter poznavanje gospodarske zakonodaje. Pogoji tudi zanimanje za gostinstvo in turizem.

Za referenta za ekonomska in knjigovodska vprašanja: diplomiran ekonomist ali vsaj absolvent ekonomske srednje šole z nekaj let prakse, obvladanje knjigovodstva in gospodarske problematike, zanimanje za gostinstvo in turizem.

Plača po dogovoru oziroma v višini, predvideni za omejeni delovni mesti. Rok nastopa službe takoj ali po dogovoru. Zaradi gospodarskega kriminala kaznovane osebe ne pridejo v poštev. Kandidati morajo izpolnjevati splošne pogoje po zakonu o državnih uslužbencih.

Ponube z dokazili dosežanih služb, šolske izobrazbe ter kratkim življenjepisom, dostavite na naslov: Gostinska zbornica za okraj Celje, poštni predal 40. Morebitne telefonske informacije na številko 22-09.

C 295

Delavski svet podjetja tehnične trgovine »KOVINOTEHNA« — CELJE — Mariborska 13 razpisuje

mesto sekretarja podjetja

Pogoj: absolvirana pravna fakulteta s triletno prakso v gospodarstvu ali popolna srednja šola z 10-letno prakso v gospodarstvu.

Plača po tarifnem pravilniku. Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe na upravo podjetja do 5. decembra 1955.

Oglašujte v »Ljudski pravici!«

Tovarna laboratorijskega stekla »Boris Kidrič« Pula

nudi vsem potrošnikom naprodaj večje količine steklenih cevi vseh dimenzij od 3 mm do 30 mm po ugodnih cenah

2916

VABILO NA SKLEPANJE POGODB

Od 1. do 15. decembra 1955 bomo v Borovu sklepali pogodbe, in sicer:

za avtomobilske gume in gume za kolesa

samo z industrijskimi podjetji in Vojnimi postami;

za rudarske škornje

samo z rudniki;

za gumijasto tehnično blago in izdelke kovinske panoge

pa z industrijskimi in trgovinskimi podjetji.

Po tem roku ne bomo sklepali nobenih pogodb.

Vabimo zainteresente, naj pošljejo svoje specifikacije, ali osebno prisostvujejo sklepanju pogodb.

»BOROVO«

JUGOSLOVANSKI KOMBINAT GUME I OBUČE BOROVO

4047

Kompletne delovne obleke in delovne plašče

VAM LAHKO TAKOJ DOBAVI

»TOPER« CELJE

TOVARNA PERILA, KONFEKCIJE, PREŠITIH ODEJ TER PLETENIN

Vse zainteresente prosimo, da takoj zahtevajo ponudbe. Kolektiv se pridružuje čestitkam ob Dnevu republike

C 387

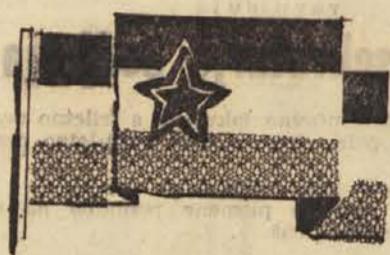
Trgovsko podjetje s tekstilom na debelo

Veleteksstil

Ljubljana
Nazorjeva ulica 4

Čestita ob Prazniku ustanovitve Nove Jugoslavije
cenjenim odjemalcem, dobaviteljem in delovnim
kolektivom

Maloprodajno mrežo zagotavljamo z najugodnejšo
postrežbo

ADRIAIMPEX

Zastopstvo inozemskih tvrdk, Ljubljana, Titova-c. 34
telefon: 32-233, 32-289

Predstavnštva:

Zagreb, Proobraženska 4 — telefon: 32-651, 23-598
Beograd, Brankova 14 — telefon: 23-416
Rijeka, Rado Končara 44/IV — telefon: 39-49

Poslovalnice:

Split, Obala JNA 1/1 — telefon: 39-03
Sarajovo, Misa Irbina 1 — telefon: 30-11
Koper, Titov trg

Čestitamo ob državnem prazniku

Tovarna elektromateriala

Elma

Črnuče

Kolektiv čestita vsem svojim poslovnim
prijateljem ob Prazniku 29. novembru
in jim želi mnogo uspeha v nadaljnjem
poslovanju

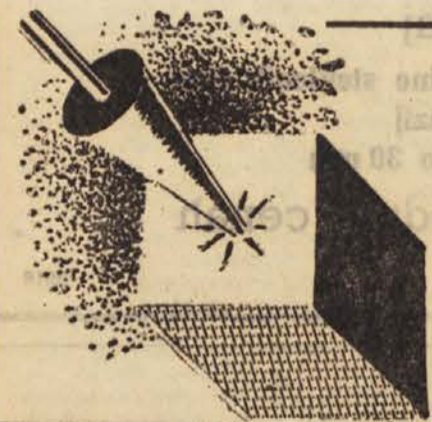

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
in občinski odbor ZB-NOV
Ljubljana - Črnuče

Čestitajo vsem občanom in ostalim delovnim ljudem
obvseupnem prazniku — Dnevu republike

Tovarna usnja Kamnik

Čestita
ob
Prazniku
republike
vsemu
delovnemu
ljudstvu

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij

Ljubljana

čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike
29. novembru

Lesno industrijsko podjetje Preddvor

Čestita vsem delovnim kolektivom
ob prazniku ustanovitve naše republike
29. novembru

KOLEKTIV HOTELA

TURIST

V LJUBLJANI

čestita vsem svojim cenje-
nim gostom ob Dnevu re-
publike in se jim priporoča
še za nadaljnjo naklonjenost

Zastopstvo inozemskih tvrdk

COMMERCE

Ljubljana, Tomšičeva 7

Telefon: 22-241

s svojimi predstavnštvi:

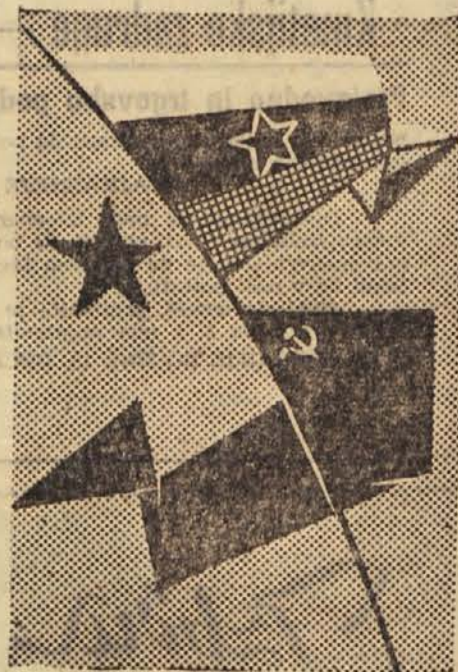
Beograd, Ulica 7. jula br. 34
telefon: 28-987

Zagreb, Trg žrtava fašizma br. 2/H
telefon: 32-431

Skoplje, N. Vapcarov 18
telefon: 26-54

Split, Supilova 11
telefon: 33-91

iskreno čestita vsem delovnim kolektivom
ob priliki Dneva republike 29. novembru

Croatiafilm

Podjetje za uvoz, izvoz, izdelavo, posojanje in predvajanje filmov

s sedežem v Zagrebu, Katančičeva 3, telefon 38-955 — in z zastopstvi: Beograd — Zastopstvo za LR Srbijo in LR Makedonijo, Dositejeva ulica 7
Novi Sad — Zastopstvo za Vojvodino, Slovačka 16, telefon 30-74 — Sarajevo — Zastopstvo za Bosno in Hercegovino ter Črno goro, Kralja Tomisla-
va 22, telefon 54-62 — Split — Zastopstvo za Dalmacijo, Trg republike 4, telefon 35-55 — Reka — Zastopstvo za Istro in Hrvatsko Primorje,
Dolac 13, telefon 20-80 — Zagreb — Direkcija v Katančičevi ulici 3, telefoni: 38-955, 32-330, posluje neposredno le s kinematografi LR Slove-
nije, severnega dela Bosne in Hercegovine, t. j. področja Banje Luke, Prijedora, Novoga, Bihača in Kostanjevice ter področja Hrvatske razen Splita in Reke

čestita vsem poslovnim prijateljem ter ostalim delovnim ljudem ob Dnevu republike — 29. novembru

OKRAJNI KOMITE ZKS PTUJ

čestita ob obilnici
nove Jugoslavije vsem delovnim
ljudem naše socialistične domovine

Delovni kolektiv trgovine

KZ Ljubija pri Mozirju

čestita vsem odjemalcem ter dobaviteljem ob Dnevu republike

Odjemalce vabimo, da si ogledajo v novih poslovnih prostorih bogato izbiro rumenkastopisnega, galanterijskega, spencerijskega blaga ter radioparater in drokolov — Kmetom nudimo kmetijske stroje, umetna gnojila, zaščitna sredstva itd.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR PTUJ

čestita ob obilnici
ustanovitve
nove Jugoslavije
vsem delovnim ljudem
naše domovine

ELEKTRO MARIBOR MESTO

MARIBOR

Delovni kolektiv čestita vsem delovnim ljudem vsem
naše domovine ob prazniku — 29. novembra

Razdeljujemo in prodajamo električno ener-
gijo ter opravljamo vse vrste instalacij

TRGOVSKO
PODJETJE

TANIN MARIBOR

Delovni kolektiv
čestita vsem odjemalcem
in vsem delovnim ljudem
ob Dnevu republike

V naših poslovnih z. prostorih
imamo na voljo: posredniški, od-
delni, barvani, laki in
inženjerski izdelki
vse vrste, odlično postregli
s prijateljskim blagom
poštenimi cenami

Delovni kolektiv

TOVARNE KOS IN SRPOV

LOVRENC NA POHORJU

čestita ob prazniku republike vsem svojim odjemalcem in ostalim de-
lovnim kolektivom

Podjetje že nad 70 let zadovoljuje na domačem in inozemskem trgu svoje
odjemalce s kvalitetnimi izdelki. Izdelujemo vsakovrstne kose in srpe
iz najboljšega jekla.

Kmetovalci, zahtevajte vedno in povsod naše kose in srpe, ki vas bodo
vsstransko zadovoljili.

TOVARNA BARV
IN LESNIH IZDELKOV

MOZIRJE

Izdeluje: barve za slikanje, dekoracijo, prvovrstne fasadne barve — staine na sonce; od lesnih izdelki:
mudimo samokolnice in druga transportna sredstva iz prvovrstne bukovine

Delovni kolektiv tovarne čestita vsem poslovnim prijateljem ob Dnevu republike

PREVOZNIŠTVO CELJE

čestita vsem delovnim ljudem ob
Dnevu republike 29. novembra

Delovni kolektiv

LIP NAZARJE

čestita vsem delovnim
ljudem ob prazniku
republike

Nedimo:
zaboje vseh kvalitet
in vrst,
mizarske plošče
in razno galanterijo,
izdelujemo
stavbno pohištvo

Kovinsko industrijsko eksploatacijsko podjetje

Čestitamo
vsem odjemalcem
in dobaviteljem
ob Dnevu
republike
29. novembra

Gorenje Šmartno ob Paki

Proizvajamo kmetijske stroje in naprave, mlatnice s čiščenjem in sortiranjem, mlatnice s čiš-
čenjem, mlatnice brez čiščenja, sadne mlince in eksploatiramo laporje za kemično industrijo

Projektivni atelje

Celje, Mariborska 71
telefon 24-85

Izvršuje načrte za visoke,
nizke in industrijske
gradnje. Interijer-individu-
alne stanovanjske hiše —
gospodarski objekti

Ugoden nakup prahrambenega blaga in gospo-
dinskih potrebščin je omogočen v trgovinah

trgovskega podjetja

BRAZDA MARIBOR

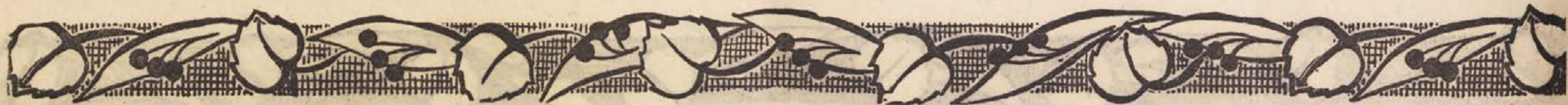
Čestitamo ob prazniku republike vsem odjemal-
cem in delovnim ljudem socialistične Jugoslavije

PEKARSKO IN SLAŠČIČARSKO PODJETJE

DRAVA PTUJ

ČESTITA OB 29. NOVEMBRU DELOVNIM LJUDEM

Vsem svojim poslovnim prijateljem in ostalim delovnim ljudem Jugoslavije, čestitamo ob Dnevu republike - 29. novembru

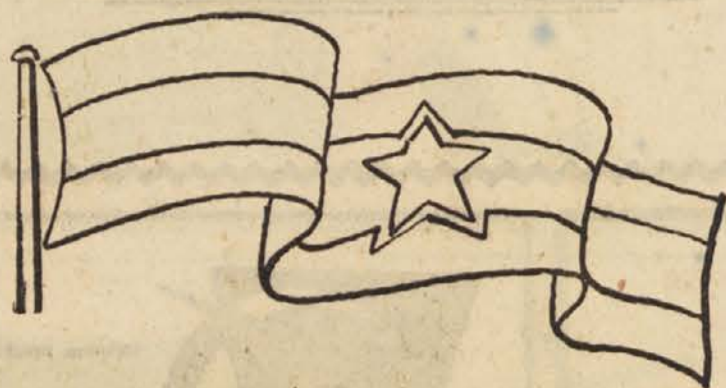

Industrija volnenih tkanin
»Branko Krsmanovic«

PAPAČIN

TOVARNIŠKA SKLADIŠČA NA VELIKO

Beograd, Ulica Vuka Karadžića 14
Zagreb, Dukljaninova št. 1
Ljubljana, Mestni trg 21/I.
Skopje, Ulica 106 št. 29
Sarajevo, Ulica Jug. nar. armije 25

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
ŠIROM DOMOVINE

čestitamo

OB NAJVEČJEM PRAZNIKU NAŠIH NARODOV

29.

NOVEMBRU

Z ŽELJO ZA USPEŠNO POSLOVANJE

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

»KRUŠIK«
VALJEVO

Lesni kombinat

Jedinstvo
Beograd — Makiš

Izvršuje: eksploataciju gozdov, industrijsko predelavo lesa, proizvaja embalažo vseh vrst. Projektira in izdeluje vse vrste lesenih montažnih hišic in barak, kakor tudi lesene industrijske hale. Proizvaja vse vrste strešnih konstrukcij. Izdeluje: stavbno mizarstvo kakor tudi vse vrste sobnega in šolskega pohištva. Kombinacijo ima moderno sušilnico, ki omogoča odlično kvaliteto izdelave. Investitorji, obrnite se za vsa navedena dela k lesnemu kombinatu »Jedinstvo« Beograd. V zalogi ima velike količine jamskega lesa.

KOLEKTIV ČESTITA SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM OB PRAZNIKU 29. NOVEMBRU

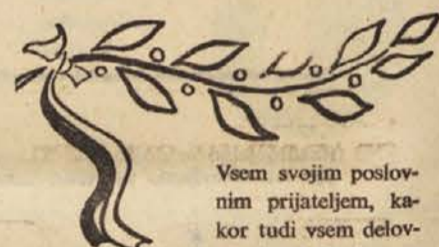

Svojim poslovnim prijateljem in ostalim delovnim ljudem naše domovine čestita

KOLEKTIV

Bagersko broderskega podjetja • Beograd

ob Dnevu republike — 29. novembru z najboljšimi željami za nadaljnje delo in napredek

Vsem svojim poslovnim prijateljem, kakor tudi vsem delovnim kolektivom čestitamo ob 29. novembru - Dnevu republike z željo, da bi dosegli še večje in boljše uspehe pri graditvi socialistične domovine

PODJETJE

VLADO BAGAT
ZADAR

TEHNOPROMET

TRGOVSKO PODJETJE ZA PROMET NA VELIKO

UVOZ IN IZVOZ METALNIH IN TEHNIČNIH PROIZVODOV

Tel.: 29-111 do 115
Telegr.: Tehnopromet
Teleprinter: 01-130
Poštni predal: 239

čestita ob Dnevu republike vsem svojim poslovnim prijateljem in jim želi še večjega uspeha pri delu

BEOGRAD — NUŠIČEVA 6

Vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in potrošnikom čestita ob Dnevu republike

Delovni kolektiv TVORNICE ŠIBIC

„DRAVA“ Osljek

Vsem poslovnim prijateljem kakor tudi vsemu delovnemu ljudstvu čestita ob Dnevu republike z željo da bi dosegli čim večje uspehe pri graditvi socializma

DELOVNI KOLEKTIV

Pamučne industrije

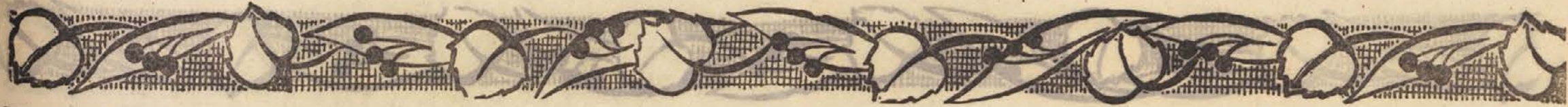
DUGA RESA

KOLEKTIV
TOVARNE
KOVINSKE
EMBALAŽE

Saturnus

čestita ob Dnevu republike — 29. novembru svojim poslovnim prijateljem in ostalim delovnim ljudem naše domovine

Beograd

PODJETJE ZA PROMET
S TEHNIČNIM BLAGOM
NA VELIKO

Beograd, Jevrejska 32

čestita svojim
poslovnim prijateljem in delovnemu ljudstvu FLRJ ob 29. novembru — obletnici ustanovitve naše republike

DELOVNI KOLEKTIV

Železarnice Smederevo

ČESTITA OB PRAZNIKU 29. NOVEMBRU
VSEM SVOJIM
POSLOVNIM PRIJATELJEM, POTROŠNIKOM IN OSTALIM DELOVNIM LJUDEM

Ob Prazniku republike čestitamo
vsemu delovnemu ljudstvu
ter se priporočamo za obisk

Hotel Savinja, Laško

DELOVNI
KOLEKTIV

Avtokaroserija ZAGREB

Čestita vsem
svojim poslovnim prijateljem,
delovnim kolektivom
in državljanom
naše socialistične demokracije
ob Dnevu republike —
29. novembru

TOVARNA
GRADBENIH STROJEV

FAGRAM SMEDEREVO

Našim cenjenim poslovnim prijateljem nudimo naslednje izdelke:

1. Stroje za mešanje betona 250 lit. z elektromotorjem ali Diesel-motorjem
2. Premične in stabilne drobilnice za drobljenje kamena 6 — 8 m³ na uro z elektromotorji in Diesel-motorji
3. Rotacijska sita z Diesel-motorji in elektromotorji
4. Mešalne stroje za omet z elektromotorjem
5. Gradbena dvigala 200 kg z elektromotorjem ali Diesel-motorjem
6. Gradbena dvigala (konzolna) 250 kg z elektromotorji
7. Vlečne kompresorje zmogljivosti 3 in 6 m³/min.
8. Vagonete vseh vrst
9. Kotle za topljenje bitumena 1 in 2 m³
10. Brizgalke za bitumen
11. Brizgalne stroje za bitumen 500 in 1500 litrov
12. Stroje za mešanje asfalta 2 m³

Izdelke pod številkami 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11 in 12 lahko dobavimo še letos

Za vse naše stroje dajemo 6-mesečno jamstvo za brezhibno delovanje. Vsa obvestila lahko dobite na zahtevo pisмено od tovarne v Smederevu ali pa telefonično št. 132 — Prodajni oddelek.

Cinkamo tudi vse jeklene dele z galvanizacijo do prostornin 2000 x 300 x 400

Imamo razpoložljive kapacitete z ugodnimi roki

Jamčimo za kakovost po mednarodnih standardih

FAGRAM, Smederevo

Čestitamo vsem delovnim ljudem naše domovine ob Dnevu republike — 29. novembru

DELOVNI KOLEKTIV

MILAN BLAGOJEVIĆ LUČANI

čestita ob največjem
prazniku naših narodov
29. novembru
vsem delovnim ljudem
naše domovine in jim želi
obilo uspeha pri delu

PROIZVAJA IN PRODAJA:

- nitrocelulozni
- lovski smodnik »Zlatibor«,
- industrijsko celulozo
- za vse vrste lakov
- eter — tehnični, medicinski in narkozni

Delovni kolektiv

Stavbnega obrtnega podjetja ŠIŠKA

čestita vsemu delovnemu ljudstvu in svojim
poslovnim prijateljem ob prazniku 29. novembru

Za Dan republike pošilja svoje borbene pozdrave
vsem svojim odjemalcem in tovariškim kolektivom

LJUBLJANSKA TOVARNA HRANIL

Delovni kolektiv

Silvaproduct, Ljubljana

čestita vsem delovnim ljudem ob Dnevu
republike 29. novembru

**Okrajni ljudski odbor
Okrajni komite ZKS
Okrajni odbor SZDL
Okrajni odbor Zveze borcev NOV ★ TRBOVLJE**

čestitajo vsem delovnim kolektivom ter vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike z željo, da bi še naprej z revolucionarno silo prispevalo k izgradnji naše lepe socialistične domovine

DELOVNI KOLEKTIV

RUDNIKA NEKOVINSKIH RUDNIN

»KREMEN« **Novo mesto**

čestita vsem svojim odjemalcem, delovnim kolektivom in vsemu prebivalstvu naše socialistične domovine ob državnem prazniku

29. novembru

Ob Prazniku republike čestita vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem

ter se nadalje priporoča s svojimi pristinimi bizeljskimi vini in domačo slivovko

IZVOZNO PODJETJE

»Vino-Sadje«
BREŽICE

TRGOVSKO PODJETJE

NA VELIKO

»KRKA«
BREŽICE

najtopleje čestita vsem svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi vsemu delovnemu ljudstvu naše socialistične domovine ob Dnevu republike

Istočasno se svojim odjemalcem toplo priporoča s svojimi kvalitetnimi artikli po konkurenčnih cenah

Jugotanim Sevnica

čestita vsem kolektivom ob Dnevu republike

in priporoča svojim odjemalcem kostanjeve in hrastove ekstrakte, tekoče in atomizirane

Delovni kolektiv

Lesno industrijskega podjetja Sevnica

čestita vsemu delovnemu ljudstvu

ob Prazniku republike, 29. novembru

Gradbeno podjetje

»Sava«

Videm-Krško

Ob Prazniku republike 29. novembru čestitamo delovnim kolektivom in svojim investitorjem

IZVRŠUJEMO VSA GRADBENA DELA KVALITETNO IN SOLIDNO

Občinski ljudski odbor

BREŽICE

čestita vsemu prebivalstvu svoje občine

OB 29. NOVEMBRU — DNEVU REPUBLIKE

MESTNA PEKARNA BREŽICE

Vsem delovnim kolektivom in svojim odjemalcem borbene pozdrave ob Prazniku republike

Občinski ljudski odbor

ZAGORJE OB SAVI

Ob Dnevu republike, 29. novembru, čestita delovnim kolektivom in vsem prebivalcem Zagorja

Ljudski magazin Celje

nudi cenjenim odjemalcem razno tekstilno blago po najnižjih dnevni cenah ★ Se priporoča delovni kolektiv Ljudskega magazina Celje

Živel 29. november, rojstni dan naše republike!

Kolodvorska restavracija BREŽICE

se toplo priporoča cenjenim gostom ter se istočasno pridružuje čestitkam ob DNEVU REPUBLIKE

Ob državnem prazniku 29. novembru čestita vsemu delovnemu ljudstvu

delovni kolektiv

»Pekarije«

Novo mesto

»Kovinar«
Novo mesto

Strojno in stavbeno ključavničarstvo, klesarstvo, kovaštvo, popravila tehtnic, mehanika in galvanizacija

Izkrvno čestitamo vsemu prebivalstvu ob Prazniku republike

Kolektiv Industrije perila
Novo mesto priporoča svoje solidne izdelke in čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob PRAZNIKU REPUBLIKE!

DELOVNI KOLEKTIV
TOVARNE ŠAMOTNIH PEČI

Keramika
NOVO MESTO

čestita vsem delovnim ljudem ob

29. novembru

in priporoča svoje kvalitetne izdelke

Ob DNEVU REPUBLIKE — največjemu prazniku naše nove Jugoslavije čestitamo vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in vsemu prebivalstvu naše lepe socialistične domovine

UPRAVA
IN DELOVNI KOLEKTIV

CEMENTARNE TRBOVLJE

PROIZVAJAMO KVALITETNI PORTLAND CEMENT

**OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA
NOVO MESTO**

čestita vsem svojim članicam, kmetijskim proizvajalcem in vsem delovnim ljudem ob 29. novembru z vzpodbudo k nadaljnjemu utrjevanju našega gospodarstva in pospeševanju vseh panog kmetijstva!

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Maribor-Center

pošilja borbene pozdrave ob
PRAZNIKU REPUBLIKE
29. novembru — vsemu delovnemu
ljudstvu občine Center

DELOVNI KOLEKTIV

TRGOVSKEGA PODJETJA OZZ DRAVOGRAD

čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim ljudem, posebno pa
članom kmetijskih zadrug

Odkupujemo poljedelske pridelke in vse gozdne sortimente in oskrbujemo svoje
članice (KZ) z reprodukcijskim materialom ter ostalim potrošnim blagom

Ob obletnici zgodovinskega zasedanja AVNOJ v Jajcu
pošiljamo vsem delovnim ljudem Jugoslavije borbene pozdrave!

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE AVTOMOBILOV MARIBOR

PROIZVAJA:

kamione »PIONIR«, avtobuse »PIONIR«, tovarne tritonske prikolice, rezervne
dele, utopno kovane izdelke, ulitke iz aluminijevih legur, standardno in specialno
rezilno in merilno orodje

Ob največjem prazniku naše svobodne domovine
socialistične Jugoslavije
toplo čestita ob Dnevu republike - 29. novembru

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
MARIBOR-TEZNO

Delovni kolektiv

TOVARNE ČEVLJEV MARIBOR

čestita vsem svojim odjemalcem
in vsemu delovnemu ljudstvu šrom
naše domovine ob Prazniku
29. novembru!

Nudimo izbran sortiment vseh vrst
moderne obutve po izredno nizkih cenah

KOVINSKO PODJETJE - CELJE

čestita vsem delovnim ljudem
ob Dnevu republike — 29. novembru!

IZDELUJE:

kaloriferje, ventilatorje, kondenzne
lonce, naprave za centralno kur-
javo, klimatske naprave, vodovod-
ne naprave ter vsa strojno klu-
čavničarska dela po naročilu

TOVARNA POLJEDELSKIH STROJEV MARIBOR

Vam nudi
najkvalitetnejše
poljedelske stroje
vseh vrst

Delovni
kolektiv
tovarne
čestita
svojim
poslovnim
prijateljem
in vsemu
delovnemu
ljudstvu
ob
Prazniku
republike
29.
novembru

Uprava za ceste LRS
Tehnična sekcija Celje

čestita vsem svojim de-
lovnim enotam, ostalim
tehničnim sekcijam ter
ustavovam in podjetjem,
s katerimi je v poslovnih
stikih, za 29. november

URARSTVO — OPTIKA CELJE, Tomšičev trg 4

se priporoča za nadaljnja popravila v stroko
spadajočih predmetov

Čestitamo ob Dnevu republike

Delamo za procvit in boljšo
bodočnost republike!

Naj živi 29. november,
največji praznik naših narodov!

DELOVNI KOLEKTIV

»AGROSERVIS« MARIBOR

Tapetništvo in sedlarstvo Slov. Konjice

izdeluje v stroko spadajoča dela
solidno, kvalitetno in po zmer-
nih cenah

Čestitamo vsemu delovnemu
ljudstvu ob Prazniku republike
29. novembru

OB DNEVU REPUBLIKE

čestitamo vsemu delovnemu ljudstvu k
njegovemu požrtvovalnemu delu za
zgraditev socialistične domovine

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
MARIBOR-KOŠAKI

Potrošniki Maribora in okolice, prepi-
čajte se in kupujte vse vrste blaga v
najboljši kvaliteti in po najsolidnejših
cenah v poslovalnicah

TRGOVSKEGA PODJETJA
Z INDUSTRIJSKIM BLAGOM
ZARJA
MARIBOR

Svojim poslovnim prijate-
ljem, odjemalcem in doba-
viteljem čestita kolektiv ob
Prazniku republike

NOVO OKNO V VESOLJSTVO

Pomen radioastronomije za proučevanje nebesnih teles

Zvezdoslovje se je zadnja leta zelo razvilo in doseglo uspehe, ki jih strokovnjaki primerjajo po pomenu s prehodom od opazovanja nebesnih teles s prostim očesom do daljnogleda. Radioastronomijo imenujejo to novo peno, ki ne proučuje svetlobe, marveč radijske valove. Radioteleskopi, s katerimi prestrazujejo radijske valove, ki prihajajo do nas iz vesolja, sodijo zdaj k neogibno potrebnim opremi mnogih zvezdarn.

Radioastronomija se je razvila tako rekoč iz zapuščene druge svetovne vojne. Ameriški inženir Jansky je sicer že v letih 1931 do 1933 ugotovil radijske vire v Mlečni poti, toda nihče se ni za to prav zanimal, dokler niso začeli med drugo svetovno vojno z radijskimi valovi motiti radarskih opazovanj. To pa je bila pobuda za raziskave na novem področju. Svetlobni valovi imajo valovno dolžino od 0,4 do 0,6 tisočink milimetra. Valovna dolžina do Zemlje segajočih radijskih valov znaša 1 cm do 10 m. Lahko si mislimo, da morajo biti sprejemni aparati za radijske valove v primerjavi z optičnimi aparati tako veliki, da razločno pokažejo podrobnosti. Zato izdelujejo čedalje večje instrumente. Na banki Jodrell v

Angliji montirajo radioteleskop s premerom 80 m. Stroški bodo znašali 350.000 funtov. Vzlic tolikšnemu obsegu pa tega instrumenta še zdaleč ne bo moč primerjati z velikimi svetlobnimi teleskopi. Če bi hoteli z radioteleskopom tako ostro opazovati nebesna telesa kakor z zelo skromnim optičnim instrumentom z lečo 10 cm, bi moral znašati premer radioteleskopa 1000 km. Iz tega lahko povzamemo, kje je pomen radioastro-

nomije. Ne gre za to, da bi »videli« dlje, marveč vidimo drugače. Svetlobni valovi zavzemajo samo neznamenat del na skali elektromagnetnih valov in doslej so lahko zvezdoslovci vsa dogajanja v vesoljstvu presojali samo po tem, kako so ga videli skozi špranjico, ki jo dopuščajo ozračje okrog Zemlje. Zdjaj pa se jim je odprlo drugo, celo večje okno.

Zvezdoslovci so doslej ugotovili nad 100 točk, iz katerih pri-

hajajo močni radijski žarki. Izraz »radijske zvezde« za te točke v vesoljstvu ni posrečen, kajti če iščemo z optičnimi instrumenti nebesna telesa oziroma pojave na istih mestih, ne more biti govora o zvezdah, zlasti ne o posebno očitnih. Večinoma sploh še niso našli optično vidnih nebesnih teles, ki bi jih lahko smatrali za izhodišča radijskih žarkov. Kolikor pa so jih našli, gre v vseh primerih za nekakšno meglenico.

Leta 1054 so kitajski zvezdoslovci opazovali zvezdo, ki je več mesecev zelo močno žarela in ki bi jo zdaj imenovali »supernova«. Svoja dognanja so vestno zabeležili. Vzrok nenadnega močnega žarenja zvezde je velikanska eksplozija. Pred 900 leti opazovali neko drugo supernovo, so lahko celo prestregli radijske žarke, ne da bi optično opazili njene ostanke. Viri radijskih žarkov so v našem sistemu Mlečne poti. Pa tudi zunaj tega sistema so zvezdoslovci ugotovili nekatere. Pri najmočnejših med njimi so lahko dokazali, da gre za Mlečne poti, ki so trčile skupaj.

Eksplozije zvezd in trčenje Mlečnih poti v vesoljstvu so pojavi, za katere se zvezdoslovci čedalje bolj zanimajo. Nekateri najmočnejši doslej opazovani viri radijskih žarkov kažejo velikanske kozmične katastrofe. Nič pa ne kaže, da bi bili radijski žarki omejeni samo na takšne vire.

Strah ima velike oči

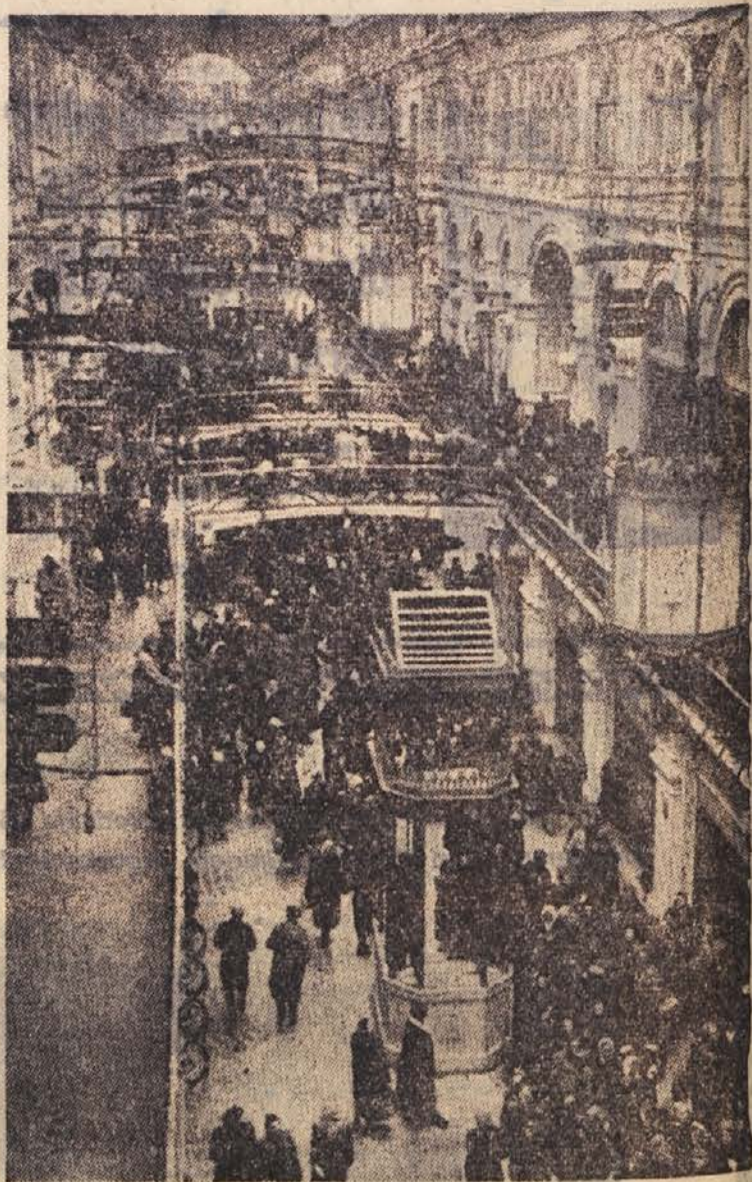
Ameriški strokovnjak za meteorje govori o sovjetskih ledenih raketah

Naposled je poveljstvo ameriškega letalstva priznalo, da grede tako imenovani »leteči krozniki« konec koncev tudi na njegov račun. Letečih kroznikov sicer nima, pač pa že precej časa pušča v zrak na stotine vremenskih balonov, ki so videti iz velike daljave ko bleščeče plošče.

V balonih pritrjeni instrumenti so prinesli raziskovalcem mnogo izredno važnih podatkov. Ti podatki so zlasti važni za zgraditev umetnega satelita, ki ga je napovedal Eisenhower in ki naj bi ga izstrelili v vesoljstvo že leta 1958. Velik bo približno tako, kakor nogometna

žoga in okrog Zemlje bo krožil s hitrostjo 30.000 km na ur.

Se zmeraj pa ni pojasnjeno, zakaj je videti kdaj na ameriškem nebu zelo raztegnjene svetlobne pasove. Strokovnjak za meteorje Lincoln La Paz je zdaj zasnova o tem lepo, na videz nekoliko neumno teorijo. Možno namreč trdi, da izstreljujejo v Sovjetski zvezi za vaje ledene rakete na ZDA. Baje jih je moč z radarjem usmeriti na tanko na cilj, kakor vsako drugo trdo telo. Na ameriško zemljo pa pade samo nekaj kapelj mrzle vode. Dr. La Paz pravi, da je inštitut za proučevanje meteorjev na univerzi New Mexico pozval vse opazovalce, naj pazijo, ali padajo na zemljo koščki ledu ali kaplje vode, kadar zagledajo na nebu svetlobne pasove.

V središču Moskve na Rdečem trgu je največja veleblagovnica. Odprta je od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer. Vedno je polna nakupovalcev, ki hodijo sem in tja pod več kilometrov dolgimi arkadami nad katerimi je steklena streha.

MALI LEKSIKON

Vprašanja:

Kako so gledali ljudje v minulih stoletjih na kopanje na prostem?

Kdo je izdelal prvi klavir?

Odgovori:

Kopanje in plavanje v morja in rekah je bilo v minulih stoletjih strogo prepovedano. Policijske oblasti v Frankfurtu so leta 1541 kaznovali osem fantov z zaporom po mesec dni, ker so se na praznik apostolov Petra in Pavla kopali v Meni. Pariška policija je leta 1654 najstrožje prepovedala kopanje v Seini v vsej poletni sezoni. Solske oblasti v Badenju so leta 1765 prepovedale učenec kopanje pod grožnjo, da bo izključen iz šole vsak, kdor bi kršil prepoved. Goethe pripoveduje v svoji avtobiografiji, da se je kopal v nekem švicarskem jezeru. Ko so prišli kmetje iz bližnje vasi, so ga pozvali, naj neutegoma opusti to »sramotno stvar«. Ker ni hotel zlezi iz vode, so ga začeli obmetavati s kamenjem in ga močno poškodovali.

Prvi konstruktor klavirja je bil Bartolomeo Cristofori iz Padove, dvorni cimbalist florentinskega kneza Ferdinanda Mediceja. V začetku 18. stoletja je Cristofori spoznal, kako lahko mehnično okropi ali zmanjša sile udara lesenega kladiva po žici svojega glasbila. Zato je tudi imenoval svoje glasbilo klavicembalo s »pianom« in »forte«. Iz tega je pozneje nastala beseda fortepiano ali skrajano piano. Prvi piano so izdelali leta 1709 v Firenci. Klavirja je bila sestavljena iz 4 oktav z 49 luknjicami. Pozneje so na Cristoforijev izum pozabili. Njegovega originalnega fortepiana niso znali izkoristiti niti njegovi učenci. Šele pozneje sta začela Schröter in Silbermann prodajati svoje klavirje najprej po Nemčiji, potem pa po vsem svetu. Tako se svet dolgo ni spomnil skromnega izumitelja iz Padove. Šele čez dolga leta so se ga spomnili in ga začeli slaviti. Cristofori je izdelal samo štiri klavirje. Njegov tretji klavir, izdelan leta 1726, je shranjen v nekem newyorškem muzeju.

Sloni sovražijo petje

Skupina kmetov, veselilcev so dobre letine, se je nič hudega sluteč vračala z riževih polj v južnem Asamu. Kmetje so radostno prepevali. Nenadoma pa so jih napadli divji sloni. Pridrveli so iz pragozda in tri kmete potepali do smrti, štiri pa pohodili tako, da so jih morali prepeljati v bolnišnico. Vse kaže, da sloni sovražijo petje.

Gostija tolovajev

V Londonu je izšla te dni avtobiografska knjiga »Kralj angleškega podzemlja«. Napisal jo je Billy Hill, ki je presedel že 17 let v ječi, čeprav mu je šele 44 let. Svojo zločinsko tolopo je krotil z britvijo. Ob izidu svoje knjige je priredil bogato pojedino, na katero je povabil mnogo tatov in vlomilcev. Priti so morali v večernih oblekah. Pa tudi ljudje iz tako imenovane londonske »družbe« se niso sramovali priti na to svojevrstno pojedino. Nekoliko prismojena lady Docker, ki si na vso moč prizadeva, da bi ljudje o njej čimveč govorili, je fotografom na ljubo ob prihodu na pojedino tri minute poljubljala poglavarja roparske tople. Ljudje iz »boljše družbe« in tolovaji z mnogimi brazgotinami na obrazih in pokvečenimi nosovi so se zelo dobro zabavali. Hillova telesna garda je prišla za šalo na pojedino s policijskimi čeladami. Pred vsako zdravico so piskali na policijske piščalke in vse, kar je storila poštna londonska javnost v tem primeru, je bilo skromno zgražnanje nekaterih londonskih časnikov.

O. HENRY DRUGA STRAN

V vseh časnikih ste že lahko brali trditve, nanašajoče se na splošno znano žensko napako, namreč radovednost. Če prinese moč domov časnik, je bilo rešeno, iz katerega je izrezan košček, se žena ne bo pomirila, dokler ne bo našla drugega izvoda iz se prepričala, kaj je bilo pravzaprav izrezano.

Neki prebivalec Houstona se je tako zelo zanimal za to trditev, da je sčlenil prepričati se, če res drži. In zato je prejšnji teden nekega večera izrezal iz jutranjika oglas, ki je priporočal sredstvo proti kašlju in meril približno dve coli v kvadratu. Izrezan časnik je pustil na mizli, kjer ni mogel uiti pozornosti njegove žene.

Vzel je knjigo in se delal, ko da je zatopljen v branje. Pri tem pa je budno opazoval svojo ženo, kako naglo prebira časnik. Ko je opazila izrezek, je namrščila čelo in na obrazu ji je bilo videti, da o nečem napeto razmišlja.

Chrmila pa ni niti besedice. Tako moč sploh ni vedel, ali je izrezek v časniku vzbudil njeno radovednost ali ne.

Ko pa je prišel drugi dan h kosilu, ga je sprejela žena srdito žarečih oči in z nevihto obetajočim drgetanjem na ustnicah. »Ti ničvedni, lažnjivi podlež!« je zakričala. »Po tolikih letih

skupnega življenja sem morala zvedeti, da si me podlo varal, ko si živel dvojno življenje, in da si nakopal svoji docela nedolžni družini sramoto in žalost. To je strašno! Zmeraj sem domnevala, da si podlež in ničvrednež, zdaj pa imam v rokah neovrgljiv dokaz, da se nisem motila!«

»O čem pa govoriš, Mary?« je vprašal osupl moč. »Saj vendar nisem ničesar storil.«

»Seveda si pripravljen priključiti seznamu svojih grehov pri še to laž. Ker pa se delaš, ko da me ne razumeš — na, poglej tole!«

In pomolila mu je pod nos jutranjik prejšnjega dne z izrezanim oglasom.

»Misliš si, da boš lahko pritril svojo lopovščino, če boš izrezal košček časnika, pa si se zmotil, ker sem pametnejša kakor si misliš.«

»Saj to je bila samo šala, Mary! Nikoli ne bi mislil, da jo boš imela za resno.«

»To imenuješ šalo, ti brezvestni podlež!« je zakričala žena in razgrnila časnik.

Ko je bil izrezal oglas o sredstvu proti kašlju, mu niti na misel ni prišlo, da bi pogledal, kaj je bilo natiskano na drugi strani. Zdjaj pa je lahko prebral tam naslednjo vest:

»Neki prebivalec našega mesta, ugleden trgovec, je preživel

večer svoj prosti čas zelo razigrano v neki restavraciji, kjer je večerjal z dvema pevkama zbora komične opere, ki gostuje v našem mestu. Hrupni pogovor in razbijanje posode je vzbujalo pozornost mimoidočih, toda zavedo so spriče veseljakovega ugleda kmalu prikrili.«

»Temu praviš šala, ti stara mrcina?« je kričala razburjena in ogorčena žena. »Se danes se odpeljem k mami, takoj drevi, in trdno sem sklenila ostati pri njej. Mislim si, da me boš lahko varal, ko si izrezal to vest, kajne?«

»Toda, Mary!« je zajecjal moč, ki je »omaj spravil iz sebe ti dve besedi.« »Prisegam ti, da sem...«

»Nikar ne pomnožite dolge vrste svojih grehov še s krivo prisego, gospod!«

Mož je dvakrat ali trikrat zaman poskusil priti do besede, potem pa je vzal klobuk in odhitel v mesto. Čez četr ure se je vrnil z dvema svilenima oblekama, štiri funti bonbonov, svojim knjigovodjo in tremi prodajalci, da bi ji dokazal, da je imel tisti večer v trgovini dela čez glavo.

Naposled sta poravnala zadevo v obojestransko zadovoljstvo, toda odleje živi v Houstonu moč, ki ni nič več radoveden na žensko radovednost.

LOGIKA

Možakar vpraša dečka: »Koliko let ti je bilo lani?«

»Deset,« odgovori deček.

»Koliko pa letos?«

»Enajst.«

»Potemtakem ti je 21 let.«

»No, zdaj mi pa vi povejta, koliko nog ste imeli lani?« vpraša deček.

»Dve.«

»In koliko jih imate zdaj?«

»Tudi dve.«

»Potemtakem ste osel, ker imate štiri noge.«

»Ime mi je Buffalo Bill in doma sem iz Texasa.«

19 Zgodba o rdečelaski

»Hedy Bergnerjeva je angažirana pri »Zlatem petelinu!«

»Ka-a-j?« je vzkliknil Ridgeway.

»Prvi hip niti sama nisem verjela.«

»Ali je sinoči že pela?«

»Ni,« je odvrnila Sally in ga naglo poljubila. »Kaj boš zdaj storil z mano, Peter?«

»Pusti mi malo časa za premislek,« je rekel Ridgeway. »Ali dobro poznaš tisti kraj?«

»Ali misliš hišo?«

»Ja. Ali ima kakšen stranski vhod?«

»Čuj, Peter. V tem lokalu se ji ne smeš približati!«

»Zakaj ne?«

»Počakaj, da zvem njen naslov. Tako bo bolje. Morda bom za to potrebovala nekaj dni, toda vsekakor ga bom dobila.«

»Kaj pa je narobe z »Zlatim petelinom?«

»Marcotti ni samo direktor tega lokala. Ukvarja se tudi z mnogimi drugimi posli. Zanj dela več gangsterjev. Dva sta vedno v lokalu. Na videz pazita na pijance, toda če je treba, opravita tudi mnoge druge stvari.«

»Svoječas sem imel precej opravka z različnimi tipmi in zato se jih ne bojim.«

»Oba sta višja in močnejša od tebe!«

»Ali bi rada, da bi ti pokazal svoje mišice?« se je zasmel Ridgeway.

»Peter, to ni šala. Ne želim, da bi se približal temu kraju, niti, da bi skušal izveči kaj iz Hedy Bergnerjeve.«

»Ti si čudovito dekle in obožujem te,« je rekel Ridgeway, »toda kljub temu mi boš povedala, kako bom lahko prišel v ta lokal — toda ne skozi glavna vrata.«

»Zakaj pa? Mislim, da se boš zaman izpostavljaj nevarnosti. Hedy Bergnerjeva mora samo krikniti... Zakaj ne greš k majorju Keenu? Naj on opravi te reči.«

»Kako lahko pridem v tisto hišo?«

»Ne povem ti.«

»Poslušaj, Sally. Ubili so Godowskega. Če se mi posreči doseči, da mi bo Hedy verjela, da sem nevaren zanje, bodo skušali ubiti tudi mene. Je tako?«

»Mar to želiš?«

»Iščem nekaj, kar jih bo prisililo, da se bodo razkrili. Nekaj, kar bi lahko pokazal Keenu. To je edini način, da si ponovno pridobim prostost. Ne morem vendar do konca dni živeti v teh dveh sobah. Torej, kako pridem v ta lokal?«

»Ne bom ti povedala.«

»Moraš!«

»Toda zakaj? Zakaj bi si nakopal še hujše nevarnosti?«

»Zato, ker je bil Godowski moj dober prijatelj. Oni so ga ubili, mene pa pustili, da bi me obesili zavoljo tega uboja. Vidiš, zato!«

»Toda oni te bodo ubili, ti pa želiš, da bi jaz pomagala, da bi bilo tako! Mar misliš, da bom dovolila, da te bodo ubili?«

Sally je planila v jok. Držala je Ridgeway stran od sebe, z rokami uprtimi v njegove prsi, glavo pa je obrnila v stran.

»Sally,« je spregovoril Ridgeway. »Ne bom ti govoril o tem, koliko sem ti dolžan, ker tega sploh ni moč poplačati. Toda jaz plešem na vrvi in nihče me ne more rešiti iz vsega tega — samo

jaz sam. Hedy Bergnerjeva je edina sled, ki jo imam, in zato jo moram najti s tvojo pomočjo ali brez nje.«

»Lahko bi šla k majorju Keenu in mu povedala, da si tu. Kaj bi se potem zgodilo?«

»Obesili bi me,« je odvrnil Ridgeway.

XVII.

Gregory Keen je ob desetih dopoldne naslednjega dne prejel poročilo Scotland Yarda o tem, da je Digby Mitchell prejšnji dan prišel iz hotela in kosil, zatem je stopil v neko kavarno, kjer je preživel popoldan, nato pa je očito trezen šel v gledališče, potlej večerjal v neki restavraciji v Greenovi ulici in se naposled pred polnočjo vrnil v hotel »Strand Palace«. Kazalo je, da Mitchell sploh ni skušal navezati stikov z Ridgewayem.

Ob četrtn enajst je Keen zvedel od inšpektorja Frayna, da je Ridgewayevi sestri, živeči v Bobbin Headu v Kentu, ime Margaret in da policija nadzoruje njeno hišo. Razen tega ima najeto stanovanje tudi v Londonu v Charlesovi ulici in zato nadzorujejo tudi tisto hišo. Ob enajstih in osemindvajset minut je prispelo novo poročilo v Mitchellu: s postaje »Victoria« je ob enajstih in dvajset odpoval z vlakom v Madstone v Kentu.

Keen pa ni dobil nobenega poročila o obisku, ki ga je Ridgeway ob dvanajstih in štirideset minut napravil pri neki stari v Madstonu. Starca ga je poznala že od njegovega šestega leta in ki ji je ob torkih in petkih pospravljala stanovanje njegove sestre Margaret. Ridgeway ji je dal dolgo sporočilo za svojo sestro, rekoč, da ne želi neposredno govoriti z njo, ker policija morda prisluškuje njenim telefonskim razgovorom. Margaret je sporočil, kje se skriva, sporočil pa ji je tudi telefonsko številko Sally Jenningsove.